

Investigating the Impact of Corporate Governance Structures on the Adoption, Quantity, and Quality of Sustainability Reports: A Systematic Review

Seyed Ali Hosseini *

Associate Professor, Department of Accounting,
Faculty of Social Sciences and Economics, Alzahra
University, Tehran, Iran

Shima Ahmadi

PhD of Accounting, Alzahra University, Tehran,
Iran.

Hossein Seilsepoor

PhD student in Financial and Banking, Allameh
Tabata'i University, Tehran, Iran.

Abstract

Given the significance of sustainability reporting, there has been a notable increase in studies in this field. However, due to shortcomings in initial studies, it is not feasible to make decisions based solely on their findings. This research provides a comprehensive examination of the impact of corporate governance structures on sustainability reporting, based on the results of previous studies. Ownership structure, board of directors, management characteristics, corporate governance performance, and the quality of internal controls are identified as influential factors. While the research literature has reached a consensus on the impact of some factors, it has encountered contradictory findings regarding others.

Keywords: Bibliometric Analysis, Corporate Governance, PRISMA Checklist, Sustainability Reporting, Systematic Review.

* **Corresponding Author:** a.hosseini@alzahra.ac.ir

How to Cite: Hosseini, S. A., Ahmadi, Sh., Seilsepoor, H., Mohammad, M. (2024). Investigating the Impact of Corporate Governance Structures on the Adoption, Quantity, and Quality of Sustainability Reports: A Systematic Review, *Empirical Studies in Financial Accounting*, 21(84), 41-97. DOI: 10.22054/qjma.2024.79513.2564

1. Introduction

In recent years, the issue of sustainability has garnered global attention, becoming a central focus for many accounting researchers. International organizations have published sustainability reporting standards, and many stock exchanges worldwide now consider sustainability reporting a prerequisite for listing. Companies publish sustainability reports for various reasons, including transparency with stakeholders (Kuo et al., 2016), reputation (De Grosbois & Fennell, 2022), legal compliance (Harjoto et al., 2020), or alignment with emerging trends (Busco et al., 2019).

However, due to the voluntary nature of sustainability reporting in many countries, concerns about the quantity and quality of this information persist. Since management often decides whether to publish sustainability reports, when to publish them, the publication platform, and the content and scope of the reports, voluntary disclosure, and impression management strategies provide significant opportunities for managers to obscure poor sustainability performance. Therefore, mechanisms are necessary to ensure that the information provided in sustainability reports is of high quality.

Corporate governance mechanisms, such as ownership structure, ownership concentration, audit quality, and board composition and quality, play a critical role in reducing opportunistic behaviors by controlling and monitoring executive managers. Given the importance of corporate governance mechanisms for sustainability reporting, there has been a recent surge in studies exploring this relationship.

However, early studies in this field are often limited by shortcomings such as researcher bias, small sample sizes, differences in legal frameworks, and contradictory findings. These limitations hinder the ability to make reliable decisions based on their results, highlighting the need for more comprehensive research. Accordingly, this study provides a systematic review of the impact of corporate governance structures on sustainability reporting, synthesizing findings from prior research.

The main research questions are as follows:

- What are the most frequent keywords in the field of sustainability reporting over time?

- What are the most frequent keywords in the field of the relationship between corporate governance structures and sustainability reporting over time?
- which corporate governance mechanisms influence the adoption, quantity, and quality of sustainability reporting?

2. Methodology

This study is applied research and follows an interpretive paradigm. Aligned with this paradigm, a qualitative research methodology was chosen, incorporating systematic review and content analysis for data collection, as well as bibliometric analysis to identify trends in sustainability reporting research and leading authors in the field.

The research sample comprises 47 international and 32 national articles published between 2013 and September 2023. Domestic studies were selected through keyword searches on the websites of journals approved by the Ministry of Science, while international studies were sourced from the ScienceDirect database. To enhance search sensitivity and comprehensiveness, various keywords, the "OR" operator, and truncations of selected keywords were employed in ScienceDirect. Both quantitative and qualitative research articles were reviewed. Following the example of other literature reviews (Han & Cohen, 2013:8), books and editorial notes were excluded, with only peer-reviewed articles considered. The latest version of the PRISMA checklist (2020) was used to guide the development of the review protocol.

To identify hot research topics in sustainability reporting, research topics exploring the relationship between corporate governance structures and sustainability reporting, and the most prominent authors in the field, bibliographic analysis, and VOSviewer software were utilized.

3. Results and Discussion

Examining the hot topics in sustainability reporting has revealed that corporate governance structures have been among the most significant areas of focus in recent years. Bibliographic analysis indicates that mechanisms such as the board of directors, assurance, and risk management have been key topics of interest for authors.

A review of past studies shows that factors such as ownership structure, board of directors, management characteristics, gender

diversity, corporate governance performance, assurance, monitoring and accountability, corporate risk, and internal control quality significantly affect the adoption, quantity, and quality of sustainability reports. For example, ownership structure encompasses institutional ownership, internal ownership, foreign ownership, ownership concentration, the relative power of minority shareholders, shareholder identity similarity, state ownership, capital market acceptance, family ownership, fund ownership, and ownership by other companies. Similar detailed categorizations exist for other factors.

Most studies have focused on the influence of corporate governance mechanisms on the adoption of sustainability reporting, while fewer have examined their impact on report quality. There is a consensus among researchers on the impact of certain governance mechanisms, such as board size and independence, sustainability committees, managerial compensation, and gender diversity, on sustainability reporting. However, regarding the influence of other factors, the research literature contains contradictory findings. Additionally, for some factors, such as the number of managers, managers' religious attitudes, and audit fees, the limited number of studies makes it difficult to draw definitive conclusions. Information on measurement indicators based on sample studies is also provided, aiding researchers in measurement purposes.

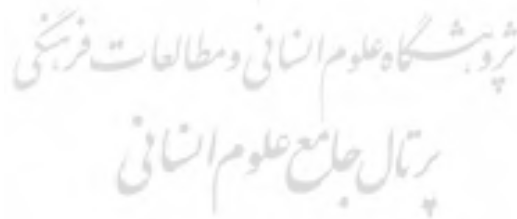
Given the widespread impact of corporate governance structures on sustainability reporting, governments, and regulators should implement initiatives to influence board structures and other corporate governance mechanisms. The findings suggest that investors seeking to maximize their returns should invest in companies with strong corporate governance structures. This study enhances the understanding of managers, regulators, and stakeholders regarding the role of corporate governance in sustainability reporting and provides valuable insights for regulators and policymakers concerned about achieving sustainability reporting goals.

By summarizing the impact of corporate governance structures on sustainability reporting, this study identifies gaps in the research literature and mechanisms requiring further investigation. Additionally, juxtaposing findings from domestic and international studies, it highlights cultural differences in the effects of corporate

governance mechanisms. Analyzing the findings of this study while considering its limitations is crucial. Existing studies in the research sample employed various measures to assess the quality and extent of sustainability reporting. The documentation reviewed as sustainability reports also varies. For instance, some researchers analyzed sustainability reports, while others examined information provided on company websites. Domestic researchers, due to the lack of sustainability reports published by companies listed on the Tehran Stock Exchange, have relied on analyzing board reports and financial statements to assess the extent and quality of sustainability reporting. Since measurement procedures affect the results obtained and, consequently, the findings of this study, these limitations must be considered when interpreting the results.

4. Conclusion

The analysis of contradictory findings can be explained by considering management motives, organizational maturity levels, organizational structure, and institutional factors affecting the organization, such as industry type, country of operation, and regulations. Therefore, using standardized measures for companies operating in diverse institutional contexts is unlikely to be effective.

بررسی تأثیر ساختارهای راهبری شرکتی بر پذیرش، میزان و کیفیت گزارش‌های پایداری: کاربست روش مرور سیستماتیک

دانشیار، گروه حسابداری، دانشکده علوم اجتماعی و اقتصادی، دانشگاه الزهرا (س)، تهران، ایران

سیدعلی حسینی *

دکتری حسابداری، دانشگاه الزهرا (س)، تهران، ایران

شیمای احمدی

دانشجوی دکتری مالی بانکداری، دانشگاه علامه طباطبائی (ره)، تهران، ایران

حسین سیل‌سپور

چکیده

با توجه به اهمیت گزارشگری پایداری، طی سال‌های اخیر مطالعات انجام شده در این حوزه افزایش یافته است. با این وجود به دلیل کاستی‌های مطالعات اولیه نمی‌توان بر اساس این یافته‌ها تصمیم‌گیری کرد و مطالعات جامع‌تری مورد نیاز است. از این رو با توجه به تأثیر با اهمیت سازوکارهای راهبری شرکتی بر گزارشگری پایداری و اهمیت این موضوع از دیدگاه کتابشناختی، طی پژوهش حاضر تأثیر ساختارهای راهبری شرکتی بر گزارشگری پایداری بر اساس نتایج حاصل از مطالعات قبلی و با به کارگیری روش مرور سیستماتیک و تحلیل‌های کتابشناختی ارائه شد. نمونه پژوهش شامل ۴۷ مقاله خارجی و ۳۲ مقاله داخلی منتشر شده برای بازه زمانی ۲۰۱۳ تا پایان سپتامبر ۲۰۲۳ است. در این مقاله برای تدوین پروتکل مرور از چک‌لیست پرزما استفاده شد. یافته‌ها حاکی از آن است که ساختار مالکیت، هیئت‌مدیره، ویژگی‌های مدیران اجرایی، عملکرد راهبری شرکتی و کیفیت کنترل‌های داخلی از عوامل مؤثر بر گزارشگری پایداری هستند. ادبیات پژوهش در خصوص تأثیر عواملی نظیر اندازه و استقلال هیئت‌مدیره، کمیته‌های تخصصی پایداری و جبران خدمات مدیران به جمع‌بندی دست یافته و در خصوص سایر عوامل به یافته‌های متناقضی دست یافته است. تحلیل یافته‌های متناقض در خصوص برخی عوامل در پرتو انگیزه‌های مدیریت، سطوح بلوغ سازمانی، ساختار سازمانی و

بررسی تأثیر ساختارهای راهبری شرکتی بر پذیرش، میزان و کیفیت ... ؛ حسینی و همکاران | ۴۷

عوامل نهادی تأثیرگذار بر سازمان نظیر نوع صنعت، فرهنگ، کشور محل فعالیت و قوانین و مقررات قابل توضیح است و در نتیجه استفاده از استانداردهای یکسان برای شرکت‌های مختلف در بسترهای نهادی متفاوت اثربخش نخواهد بود.

کلیدواژه‌ها: راهبری شرکتی، گزارشگری پایداری، تحلیل کتابشناختی، مرور سیستماتیک، چک‌لیست پریزما.

مقدمه

طی سال‌های اخیر مسئله پایداری، توجه جامعه جهانی را به خود جلب کرده و امروزه این مفهوم در کانون توجه بسیاری از متفکران حسابداری قرار گرفته است. سازمان‌های بین‌المللی طی سال‌های اخیر به موضوع پایداری و گزارشگری پایداری توجه ویژه داشته‌اند، نهادهای استانداردگذار اقدام به تدوین استانداردهای گزارشگری این حوزه کرده و تعدادی از بازارهای سرمایه، انتشار گزارش عملکرد پایداری را به‌عنوان الزامات پذیرش، از شرکت‌ها مطالبه می‌کنند (Busco et al., 2019؛ شکرخواه و همکاران، ۱۴۰۳). با در نظر داشتن اهمیت و جایگاه ویژه گزارش‌های پایداری، به دلیل ماهیت داوطلبانه این گزارش‌ها در بسیاری کشورها، نگرانی‌هایی در خصوص کمیت و کیفیت افشای این اطلاعات وجود دارد. ماهیت داوطلبانه گزارش‌های پایداری شرایطی را ایجاد می‌کند که احتمال مشارکت در رویه‌های مدیریت برداشت^۱ افزایش می‌یابد (García et al., 2019). به دلیل آنکه تصمیم‌گیری در خصوص انتشار گزارش پایداری، زمان انتشار، پلتفرم انتشار، میزان و محتوای گزارش‌های پایداری بر عهده مدیریت است، افشای داوطلبانه و استراتژی‌های مدیریت برداشت، فرصتی چشمگیر پیش روی مدیران قرار می‌دهد تا عملکرد ضعیف پایداری و در نتیجه ریسک‌های مرتبط با ضعف عملکردی را پنهان کنند (خواجوی و همکاران، ۱۳۹۷). از این رو لازم است سازوکارهایی ایجاد شود تا مالکان و سایر ذی‌نفعان اطمینان یابند، اطلاعات ارائه‌شده در گزارش‌های پایداری از کیفیت کافی برخوردار است. نظام راهبری شرکتی یک راه‌حل خوب و مناسب برای حل آن بخش از مشکلات نمایندگی است که ممکن است به دلیل تضاد منافع ایجاد شود. با در نظر داشتن افزایش آگاهی و خواست ذی‌نفعان در خصوص نحوه عملکرد شرکت در حوزه مدیریت مسائل پایداری، استقرار سازوکارهای راهبری شرکتی می‌تواند موجب اطمینان از کمیت و کیفیت گزارش‌های پایداری شود (Ludwig & Sassen, 2022). نظام راهبری شرکتی با استفاده از سازوکارهایی همچون ساختار مالکیت، تمرکز مالکیت،

1. impression management

کیفیت حسابرسی، ترکیب و کیفیت هیئت‌مدیره و غیره بر کاهش رفتارهای فرصت‌طلبانه اثر می‌گذارد (Bradbury et al., 2022). با توجه به اهمیت تأثیر سازوکارهای راهبری شرکتی بر گزارشگری پایداری، مطالعه حاضر با به‌کارگیری روش مرور سیستماتیک و بررسی ۷۹ مقاله داخلی و بین‌المللی به شناسایی سازوکارهای راهبری شرکتی مؤثر بر پذیرش، میزان و کیفیت گزارش‌های پایداری پرداخته است. اخیراً Ludwig and Sassen (2022) نیز با استفاده از روش مرور سیستماتیک و بررسی ادبیات تحقیق به بررسی تأثیر سازوکارهای داخلی راهبری شرکتی مؤثر بر عملکرد پایداری پرداخته‌اند. وجه تمایز مطالعه پیش رو در آن است که تمرکز مطالعه حاضر بر گزارشگری پایداری است درحالی‌که تمرکز Ludwig and Sassen (2022) بر عملکرد پایداری بوده است. همچنین Ludwig and Sassen (2022) صرفاً به بررسی سازوکارهای داخلی راهبری شرکتی پرداخته‌اند، درحالی‌که مطالعه پیش رو کلیه سازوکارهای راهبری شرکتی را در نظر گرفته است. ازاین‌رو برای درک کامل تأثیرات سازوکارهای راهبری شرکتی بر پایداری (عملکرد و گزارشگری)، مطالعه حاضر می‌تواند در کنار مطالعه Ludwig and Sassen (2022) استفاده گردد. به‌عنوان هدف فرعی تحقیق، در این مطالعه به بررسی کتابشناختی مقالات منتشرشده در حوزه گزارشگری پایداری و به‌صورت جزئی‌تر حوزه ارتباط میان گزارشگری پایداری و راهبری شرکتی نیز پرداخته شده است.

در ادامه مبانی نظری و پیشینه تحقیق، روش‌شناسی، سؤال‌های اصلی، یافته‌های تحقیق (بر اساس بررسی کتابشناختی مطالعات و بررسی محتوای مطالعات گذشته) و نتیجه‌گیری تحقیق ارائه شده است.

مبانی نظری

ادبیات موجود در تلاش است تا گزارشگری پایداری را از دیدگاه‌های نظری متعددی موردبررسی قرار دهد. دیدگاه‌های نظری این حوزه را می‌توان به نظریه‌های سیاسی-اجتماعی و نظریه‌های مبتنی بر اقتصاد تقسیم کرد (Gray et al., 1995). براساس نظریه‌های سیاسی-اجتماعی، گزارشگری پایداری به‌عنوان تابعی از فشارهای سیاسی و

اجتماعی اعمال شده بر شرکت تلقی می‌شود (Clarkson et al., 2008). بر اساس این نظریه‌ها شرکت در پاسخ به فشارهای اجتماعی و سیاسی از سوی ذی‌نفعان و تأمین‌کنندگان منابع و به‌منظور ایجاد مشروعیت و پیشگیری از پیامدهای منفی، اقدام به انتشار گزارش‌های پایداری می‌کند. با توجه به دیدگاه‌های این نظریه‌ها، مطالعات نشان داده است که گزارشگری پایداری می‌تواند در پاسخ به فشارهای ذی‌نفعان، مقررات و دعاوی حقوقی، دغدغه‌های اجتماعی و زیست‌محیطی، توجه رسانه‌ها، در معرض دید بودن یا استراتژی‌های سیاسی صورت پذیرد. نظریه مشروعیت، نظریه ذی‌نفعان و نظریه نهادی از پرکاربردترین نظریه‌های سیاسی-اجتماعی محسوب می‌شوند که در خصوص برخی جنبه‌ها، دارای دیدگاه‌های مشترکی هستند (Cao et al., 2019).

برخلاف نظریه‌های سیاسی-اجتماعی، نظریه‌های مبتنی بر اقتصاد، افشای گزارش پایداری را به عوامل اقتصادی خاص شرکت مانند عملکرد اقتصادی (نظریه افشای داوطلبانه) یا قرارداد میان سهامداران و مدیران (نظریه نمایندگی) نسبت می‌دهند. مطابق دیدگاه‌های نظریه افشای داوطلبانه، شرکت‌هایی که عملکرد اقتصادی خوبی دارند، تمایل بیشتری به افشای اطلاعات پایداری دارند. مطابق این نظریه مطالعات نشان داده است که گزارشگری پایداری با عملکرد مالی، سازوکارهای راهبری شرکتی و عملکرد پایداری مطلوب و هم‌چنین هزینه سرمایه کمتر مرتبط است (Cao et al., 2019).

راهبری شرکتی توضیح‌دهنده ارتباط میان شرکت و ذی‌نفعان آن یا بین شرکت و جامعه است. ساختارهای راهبری شرکتی خوب می‌تواند به شرکت‌ها کمک کند تا از اقدامات غیرقانونی پرهیز کنند. بر اساس دیدگاه Jensen (1986) رابطه میان سازوکارهای راهبری شرکتی و رویه‌های افشا می‌تواند به صورت مکمل و یا جایگزین باشد. از یک سو در یک رابطه مکمل، سازوکارهای راهبری شرکتی مؤثر منتج به کنترل‌های داخلی قوی می‌شود و محیط نظارتی قدرتمندی را شکل می‌دهد؛ در چنین شرایطی بر اساس نظریه نمایندگی مدیریت تمایل کمتری برای پنهان کردن اطلاعات دارد و بنابراین برای کاهش عدم تقارن اطلاعاتی، میزان افشا افزایش می‌یابد (Leftwich et al., 1981). از طرف دیگر

این رابطه ممکن است به صورت جایگزین باشد به این صورت که تقویت سیستم راهبری شرکتی و در نتیجه قابلیت اتکای سیستم کنترل‌های داخلی منجر به بهبود سطح نظارت و در نتیجه کاهش افشا شود. در چنین شرایطی یک سازوکار راهبری شرکتی جایگزین سازوکاری دیگر می‌شود (Mallin et al., 2014). یافته‌های پژوهش در خصوص تأثیر سازوکارهای راهبری شرکتی بر گزارشگری پایداری حاکی از آن است که در برخی شرایط و بسترها، این رابطه به صورت جایگزین و در برخی شرایط به صورت مکمل است. با توجه به آنکه در خصوص برخی سازوکارها محققان به یافته‌های متفاوتی دست یافته‌اند، مطالعات جامع‌تری مورد نیاز است تا یافته‌های تحقیقات قبلی را بررسی، ارزیابی و جمع‌بندی نمایند. در این راستا (Ludwig and Sassen, 2022) به بررسی سازوکارهای داخلی راهبری شرکتی که بر عملکرد پایداری تأثیرگذار است پرداخته‌اند. محققان در این مطالعه نشان داده‌اند که تنوع هیئت‌مدیره، اندازه هیئت‌مدیره، استقلال هیئت‌مدیره، کمیته‌های پایداری هیئت‌مدیره، ساختار ایجاد انگیزه برای مدیرعامل، تمرکز مالکیت و ساختار سرمایه، افشا و شفافیت از عوامل تأثیرگذار بر عملکرد پایداری محسوب می‌شوند. با این حال محققان تأثیرگذاری این عوامل بر گزارشگری پایداری را مورد بررسی قرار نداده‌اند. بر اساس بررسی‌های انجام‌شده توسط محققان مطالعه حاضر، مطالعات جامعی در خصوص سازوکارهای راهبری شرکتی تأثیرگذار بر گزارشگری پایداری تاکنون انجام نشده است. از این رو در راستای تکمیل مطالعه (Ludwig and Sassen, 2022) مطالعه حاضر انجام شده است.

با در نظر داشتن خلأهای شناسایی شده، سؤالات پژوهش حاضر به شرح زیر است:

پرتکرارترین کلیدواژه‌ها در حوزه گزارشگری پایداری کدام است؟

پرتکرارترین کلیدواژه‌ها در حوزه ارتباط میان سازوکارهای راهبری شرکتی و

گزارشگری پایداری کدام است؟

برترین نویسندگان در حوزه ارتباط میان راهبری شرکتی و گزارشگری پایداری چه

کسانی هستند؟

سازوکارهای اصلی راهبری شرکتی مؤثر بر پذیرش گزارش‌های پایداری بر اساس یافته‌های حاصل از تحقیقات گذشته کدام است؟

سازوکارهای اصلی راهبری شرکتی مؤثر بر کمیت گزارش‌های پایداری بر اساس یافته‌های حاصل از تحقیقات گذشته کدام است؟

سازوکارهای اصلی راهبری شرکتی مؤثر بر کیفیت گزارش‌های پایداری بر اساس یافته‌های حاصل از تحقیقات گذشته کدام است؟

روش

تحقیق حاضر از منظر هدف جزو تحقیقات کاربردی و اکتشافی و پارادایم حاکم بر این تحقیق پارادایم تفسیری است. هم‌راستا با پارادایم تحقیق، روش تحقیق کیفی انتخاب و از میان روش‌های تحقیق کیفی از روش مرور سیستماتیک، برای جمع‌آوری داده‌های تحقیق از روش تحلیل محتوای استقرایی و جهت کشف روند کنونی پژوهش‌های این حوزه از تحلیل‌های کتاب‌شناختی استفاده شد.

در این مطالعه برای تدوین پروتکل مرور، از آخرین نسخه چک‌لیست پریزما^۱ (۲۰۲۰) استفاده شد. تدوین پروتکل مرور بر اساس چک‌لیست پریزما موجب می‌شود تا روش‌های انجام مرور به صورت ساختارمند مشخص شده، سوگیری در گزینش مطالعات کاهش یافته و پایایی تحقیق افزایش یابد. همچنین در این مطالعه با توجه به جامعیت و پایایی پایگاه داده ساینس دایرکت، کیفیت بالای مقالات منتشر شده در این پایگاه، پوشش مناسب موضوع گزارشگری پایداری و شمول چندین مجله متنوع در این حوزه، این پایگاه داده انتخاب شد (Hahn & Kühnen 2013). در خصوص مطالعات داخلی محققان با اخذ آخرین فهرست نشریات مصوب وزارت علوم (۱۳۹۸) و به‌روزرسانی فهرست موجود، به جستجوی پیشرفته از طریق وبگاه هر یک از مجلات پرداختند. با توجه به محدودیت تعداد مقالات ارائه شده در حوزه ارتباط راهبری شرکتی و گزارشگری پایداری در ایران، دوره

1. PRISMA

زمانی بررسی در خصوص مطالعات نمونه داخلی بدون محدودیت است، با این حال قدیمی‌ترین مقاله ارائه‌شده در این حوزه مربوط به سال ۱۳۹۲ است. به جهت افزایش حساسیت و جامعیت جست‌وجو ضمن به‌کارگیری کلیدواژه‌های مختلف، از عملگر «یا»^۱ و مشتقات^۲ کلیدواژه‌های انتخابی استفاده شد. با توجه به آنکه هدف اصلی مطالعه بررسی عوامل تأثیرگذار بر گزارش‌های پایداری است و به دلیل تأثیر بااهمیت معرفی استانداردهای گزارشگری پایداری بر گزارشگری پایداری و همسان‌سازی شکل و محتوای گزارش‌ها، بازه زمانی جست‌وجو برای مطالعات خارجی از سال ۲۰۱۳ تا پایان سپتامبر ۲۰۲۳ است. سال شروع تحقیق به دلیل تأثیر معرفی استانداردهای گزارشگری پایداری توسط هیئت استانداردهای حسابداری پایداری در سال ۲۰۱۳ و معرفی اولین مجموعه از استانداردهای گزارشگری پایداری ابتکار گزارشگری

پایداری در سال ۲۰۱۶ انتخاب شده است. جستجوی مقالات خارجی محدود به مقالاتی است که به زبان انگلیسی ارائه شده‌اند. هم تحقیقات کمی و هم تحقیقات کیفی موردبررسی قرار گرفته‌اند. با پیروی از سایر نمونه‌های بررسی ادبیات، مرور کتب، یادداشت‌های سرمقاله و نظرات از بررسی‌ها حذف شده و تنها مقالاتی به بررسی‌ها راه یافته‌اند که مشمول داوری تخصصی هستند. در تاریخ ۱۴۰۲/۰۹/۳۰، آخرین به‌روزرسانی از مطالعات قابل‌بررسی انجام و درنهایت ۲،۰۸۴ مطالعه وارد فرآیند ارزیابی اولیه شد. مرحله بعدی شامل ارزیابی نمونه تحقیق و مطالعات قابل‌بررسی است. طی مراحل بعدی و با در نظر داشتن هدف خاص تحقیق، بررسی‌های دقیق‌تر موجب حذف ۲،۰۰۵ مقاله نامرتبط و یا فاقد کیفیت شده و در نتیجه ۷۹ مقاله باقیمانده با روش تحلیل محتوا به‌دقت موردبررسی قرار گرفت. در این مطالعه به جهت حذف مقالات فاقد کیفیت، ابتدا عنوان مقالات بررسی شده است. بیشترین حذف در این مرحله صورت گرفته است. پس‌از آن و در مرحله بعد چکیده مقالات ارائه‌شده از مرحله قبل بررسی شده است. در صورت مربوط بودن چکیده

1. OR

۲. truncation (علامت ستاره (*)) به معنای جست و جوی مشتقات مختلف یک کلمه است)

مقاله، مقاله وارد مرحله بررسی محتوا شده است. بعد از آنکه مقالات وارد فرآیند تحلیل محتوا شد به منظور بررسی کیفیت مقالات از چک لیست Glynn (2006) استفاده شده است. Glynn (2006) چک لیستی برای ارزیابی مطالعات کمی و کیفی ارائه کرده است که سؤال های آن تحت ۴ آیتم کلی دسته بندی می شوند که عبارت اند از: ۱. جامعه آماری (شامل ۵ سنجه) ۲. جمع آوری داده (شامل ۴ سنجه) ۳. طرح تحقیق (شامل ۵ سنجه) و ۴. نتایج (شامل ۶ سنجه). با توجه به رویه امتیازدهی، تنها مقالاتی به بررسی راه یافته اند که امتیاز خیلی خوب و یا عالی کسب کرده اند. جزئیات مربوط به پروتکل مرور در جدول شماره ۱ ارائه شده است.

جدول ۱. چک لیست مرور ادبیات تحقیق بر اساس چک لیست پیشنهادی پریزما

پژوهش های داخلی	پژوهش های خارجی	تعیین هدف کلی تحقیق: تأثیر راهبری شرکتی بر گزارشگری پایداری		
تعداد مقاله های حاصل از جست و جوی اولیه: ۱،۵۶۱	تعداد مقاله های حاصل از جست و جوی اولیه: ۵۲۳	وبگاه نشریات داخلی و پایگاه داده ساینس دایرکت	پایگاه داده	پروتکل جست و جوی اولیه
		انگلیسی و فارسی	زبان	
		مقاله های خارجی: از ابتدای سال ۲۰۱۳ تا پایان سپتامبر ۲۰۲۳ مقاله های داخلی: کلیه مقالات منتشر شده تا پایان شهریورماه سال ۱۴۰۲ (ابتدای بازه محدود نیست)	دوره زمانی	
		تمامی کشورها	محدوده جغرافیایی	
		مطالعات کمی و کیفی و آمیخته	روش مطالعه	
		مقاله های چاپ شده در مجلات داوری شده	نوع متون	
		مجلات حوزه حسابداری، مدیریت و کسب و کار	نوع مجلات	
		("corporate governance" OR ownership OR "board of director" OR "internal control" OR manage*) AND ("sustainability report*" OR	کلیدواژه ها	

تعیین هدف کلی تحقیق: تأثیر راهبری شرکتی بر گزارشگری پایداری		پژوهش‌های داخلی	پژوهش‌های خارجی
	CSR OR “integrated report*” OR “environment* report*” OR “social report*” OR “corporate social responsibility report*”) «گزارشگری پایداری»، «گزارشگری یکپارچه»، «پایداری»، «مسئولیت اجتماعی»، «گزارش غیرمالی»، «زیست محیطی»، «محیط زیست»، «سبز»، «اجتماعی»، «حاکمیت شرکتی»، «راهبری شرکتی»		
بررسی کلی مطالعات به جهت تعیین هدف خاص تحقیق: شناسایی مکانیزم‌های حاکمیت شرکتی مؤثر بر پذیرش، میزان و کیفیت گزارش‌های پایداری			
بررسی اولیه عنوان مقاله‌ها جهت شمول در ارزیابی نهایی	تعداد مقاله‌های حذف شده مبتنی بر عنوان تحقیق (خارجی): ۳۹۴ تعداد مقاله‌های حذف شده مبتنی بر عنوان تحقیق (داخلی): ۱،۴۸۷	تعداد عنوان مقاله‌های بررسی شده: ۱۲۹	تعداد عنوان مقاله‌های بررسی شده: ۷۴
بررسی اولیه چکیده مقاله‌ها جهت شمول در ارزیابی نهایی	تعداد مقاله‌های حذف شده مبتنی بر چکیده تحقیق (خارجی): ۵۲ تعداد مقاله‌های حذف شده مبتنی بر چکیده تحقیق (داخلی): ۳۱	تعداد چکیده مقاله‌های بررسی شده بر اساس: ۷۷	تعداد چکیده مقاله‌های بررسی شده: ۴۳
بررسی محتوای مقاله‌ها جهت ارزیابی مربوط بودن	تعداد مقاله‌های حذف شده مبتنی بر مربوط بودن محتوای تحقیق (خارجی): ۳۰ تعداد مقاله‌های حذف شده مبتنی بر مربوط بودن محتوای تحقیق (داخلی): ۱۱	تعداد مقاله‌های بررسی شده بر اساس محتوا: ۴۷	تعداد مقاله‌های بررسی شده بر اساس محتوا: ۳۲

پس از انتخاب مقالات نمونه، محتوای مقالات منتخب با استفاده از نرم‌افزار NVivo و با در نظر داشتن مضمون به‌عنوان واحد تحلیل، موردبررسی قرار گرفته است. بعد از کدگذاری اولیه محتوای مقالات (با تمرکز بر سازوکارهای راهبری شرکتی تأثیرگذار بر گزارشگری پایداری)، خروجی کدهای خام استخراج شده است. پس از بررسی چندباره کدهای خام

توسط دو نفر از محققین، عوامل تأثیرگذار با توجه به شباهت موضوعی و با در نظر داشتن سازوکارهای راهبری شرکتی، در گروه‌های مختلفی طبقه‌بندی شده‌اند. با توجه به آنکه کدگذاری توسط دو نفر از محققان انجام شده است، کیفیت کدگذاری و فرآیند تحلیل محتوا با استفاده از شاخص کاپا اندازه‌گیری شده است.

یافته‌ها

بررسی پایگاه داده ساینس دایرکت با استفاده از کلیدواژه‌های عمومی حوزه گزارشگری پایداری و تحلیل نتایج حاصله با استفاده از نرم‌افزار VOSViewer نشان داده است که حوزه راهبری شرکتی از جمله موضوعات با اهمیتی است که طی سال‌های اخیر نویسندگان توجه ویژه‌ای به آن نشان داده‌اند. تصویر شماره ۱ جایگاه این کلیدواژه را در میان سایر کلیدواژه‌های به کار گرفته شده توسط نویسندگان حوزه گزارشگری پایداری نشان می‌دهد. با توجه به خروجی‌های ارائه‌شده توسط نرم‌افزار، کلیه کلیدواژه‌های ارائه‌شده در این تصویر بیش از ۱۵ بار تکرار شده‌اند. کلیدواژه راهبری شرکتی به‌طور مستقیم با کلیدواژه‌های گزارشگری مسئولیت اجتماعی، شرکت‌های خانوادگی، افشای داوطلبانه، هیئت‌مدیره، شفافیت، عملکرد مسئولیت اجتماعی و ارزش شرکت همراه شده است. طیف رنگی ارائه‌شده در گوشه تصویر شماره ۱ نشان می‌دهد که هرچقدر رنگ گوی‌های ارائه‌شده در تصویر در خصوص هر یک از کلیدواژه‌ها به رنگ زرد نزدیک‌تر باشد به این معنا است که حوزه مطالعه جدیدتر بوده و بخش بیشتری از مطالعات این حوزه در سال‌های اخیر انجام شده است.

شکل ۱. هم‌رخدادی واژگان کلیدی مقالات حوزه گزارشگری پایداری

تعداد نویسندگان تولیدات علمی مورد بررسی شامل ۳،۲۴۷ نویسنده بوده است که از این میان ۴ نویسنده برتر بر اساس تعداد مقاله در جدول شماره ۲ ارائه شده است. از سه نویسنده برتر این حوزه جمعاً ۶ مقاله نیز در نمونه پژوهش بررسی شده است.

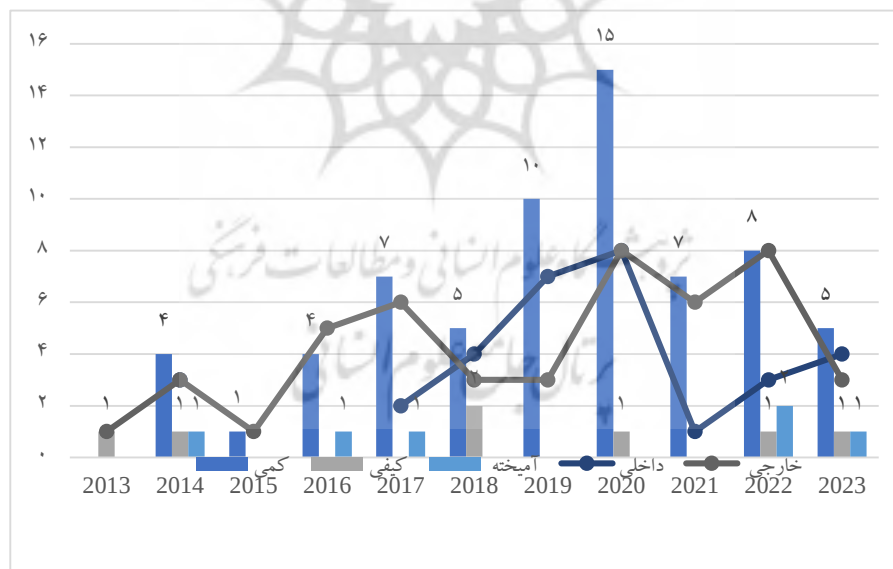
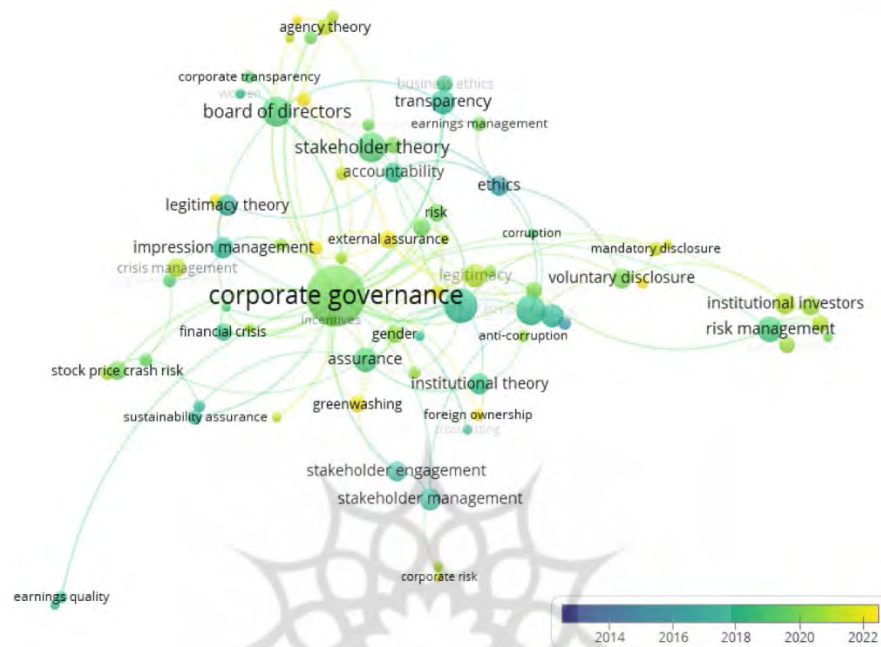
جدول ۲. نویسندگان برتر حوزه گزارشگری پایداری

نام نویسندگان	تعداد مقالات موجود در جامعه آماری	تعداد مقالات موجود در نمونه تحقیق
Uyar, Ali	۱۶	۲
Karaman, Abdullah	۱۵	۲
Kuzey, Cemil	۱۱	۲
Darus, Faizah	۸	۰

با توجه به اهمیت حوزه راهبری شرکتی و ارتباط ویژه آن با گزارشگری پایداری، هم‌رخدادی کلیدواژه‌های مربوط به این حوزه در مقالات موجود در جامعه آماری تحقیق با بررسی ترکیبی کلیدواژه‌های هر دو حوزه در کنار یکدیگر (به کار بردن عملگر AND)

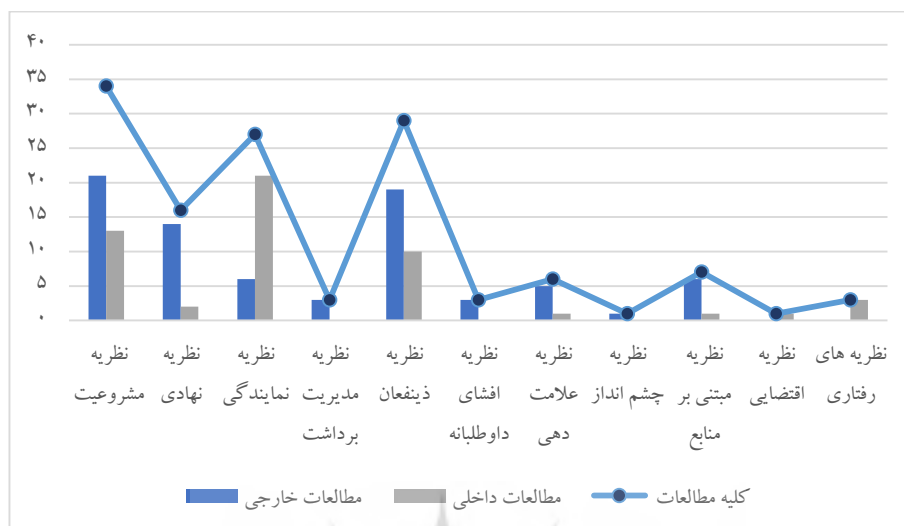
نیز بررسی شده است. همان گونه که در تصویر شماره ۲ ارائه شده است، حوزه‌های مربوط به نظریه نمایندگی، سهامداران نهادی، اطمینان بخشی خارجی، ساختار مالکیت، سبزشویی و مشروعیت از جمله پرتکرارترین کلمات ارائه شده در مقالات جامعه آماری تحقیق است. در این تصویر هم‌رخدادی کلماتی ارائه شده است که حداقل ۱۰ بار تکرار شده‌اند. بر اساس تصویر شماره ۲ نظریه نهادی، نظریه نمایندگی، نظریه ذی‌نفعان و نظریه مشروعیت از جمله پرتکرارترین نظریه‌های مورد اشاره در تحقیقات هستند. علی‌رغم آنکه یافته‌های حاصل از تحلیل‌های کتابشناختی درک قابل توجهی نسبت به روندهای اصلی تحقیقات ارائه می‌کند، با این حال قادر نخواهد بود تصویر دقیقی از روابط میان متغیرهای تحقیق ارائه کند و از این رو لازم است محققان بررسی دقیق‌تری نسبت به محتوای مقالات داشته و به جهت کسب شناخت از روابط میان متغیرها از دیگر روش‌های تحقیق استفاده کنند. به همین دلیل و با توجه به هدف اصلی تحقیق، در این مطالعه محتوای مقالات نمونه تحقیق به جهت کسب شناخت از عوامل مؤثر بر پذیرش، کمیت و کیفیت گزارش‌های پایداری مورد بررسی محققان قرار گرفته است.

شکل ۲. هم‌رخدادی واژگان کلیدی مقالات حوزه ارتباط راهبری شرکتی و گزارشگری پایداری

نمودار ۱: فراوانی نوع مطالعات طی سال‌های مختلف

نمودار شماره ۱ فراوانی مطالعات نمونه تحقیق طی سال‌های مختلف را بر اساس روش‌شناسی به کار گرفته شده به تفکیک مطالعات داخلی و خارجی ارائه کرده است. روند رشد مطالعات طی بازه زمانی بررسی نشان می‌دهد تعداد مقالات این حوزه از ۲ مقاله در سال ۲۰۱۳ به ۱۶ مقاله در سال ۲۰۲۰ افزایش یافته است. فراوانی بالاتر نمونه تحقیق در سال‌های اخیر حاکی از اهمیت موضوع از نگاه نویسندگان است. یافته‌ها نشان می‌دهد روش‌شناسی کمی رویکرد غالب در تحقیقات مورد بررسی است (تعداد ۶۶ مقاله). از میان مطالعات داخلی تنها یک مطالعه از رویکرد آمیخته استفاده کرده و سایر مطالعات از رویکرد کمی بهره گرفته‌اند. تحقیقات کیفی انجام‌شده همگی متعلق به نمونه خارجی مطالعات هستند. بر اساس یافته‌های تحقیق، نظریه مشروعیت، نظریه ذی‌نفعان و نظریه نمایندگی جزو پرکاربردترین نظریه‌ها است. در خصوص برخی نظریه‌ها نظیر نظریه نهادی و نظریه نمایندگی اختلاف بااهمیتی میان نمونه مطالعات داخلی و خارجی مشاهده شده است. بررسی محتوای مقالات در خصوص نظریه‌های مورد اشاره در متن مقالات (به صورت صریح و یا به صورت ضمنی) نشان داده است نظریه مشروعیت، نظریه ذی‌نفعان و نظریه نمایندگی جزو پرکاربردترین نظریه‌ها است. در خصوص برخی نظریه‌ها نظیر نظریه نهادی و نظریه نمایندگی اختلاف بااهمیتی میان نمونه مطالعات داخلی و خارجی مشاهده شده است. نمودار شماره ۲ جزئیات مربوط به نظریه‌های پرکاربرد را به تفکیک مطالعات داخلی و خارجی ارائه کرده است.

نمودار ۲: فراوانی نظریه‌های مورد اشاره در متن مقالات به تفکیک مطالعات داخلی و خارجی

همچنین بررسی‌ها نشان می‌دهد که در میان مجلات داخلی بیشترین تعداد مقاله مربوط به مجله دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت (۶ مقاله) و از میان مجلات خارجی مجله The British Accounting Review (۵ مقاله) بیشترین تعداد مقالات را به خود اختصاص داده است.

در ادامه بر اساس تحلیل مقالات موجود در نمونه پژوهش، کلیه عواملی که بر پذیرش، میزان و کیفیت گزارش‌های پایداری تأثیرگذار است استخراج شده است. با توجه به هدف اصلی تحقیق مبنی بر بررسی تأثیر سازوکارهای راهبری شرکتی بر پذیرش، میزان و کیفیت گزارش‌های پایداری، ضروری است تعریف روشنی در خصوص سه متغیر پیش گفته ارائه شود. براین اساس منظور از پذیرش «تصمیم و یا احتمال انتشار گزارش پایداری» است؛ منظور از میزان «حجم یا مقدار گزارش» است که با سنجه‌هایی نظیر مقدار اطلاعات افشاشده بر اساس تعداد کلمات، جملات و یا صفحات گزارش قابل اندازه‌گیری است و منظور از کیفیت، نسبت به کارگیری داده‌های خاص، کمی و پولی در متن گزارش در مقایسه با استفاده از افشاهای روایی و توصیفی، استفاده از چارچوب‌های گزارشگری و اطمینان بخشی به گزارش‌ها است.

در این مطالعات پذیرش، میزان و کیفیت گزارش‌های پایداری در نقش متغیر وابسته و سازوکارهای راهبری شرکتی در نقش متغیر مستقل توسط ادبیات بررسی شده است. در هر یک از جداول، در صورتی که متغیرهای جزئی‌تری در خصوص هر یک از سازوکارهای راهبری شرکتی مورد بررسی قرار گرفته است، با همان سطح از جزئیات در جداول مربوطه ارائه شده است. به عنوان مثال در تحلیل‌های انجام گرفته از مقالات، مشخص شده است ساختار مالکیت بر پذیرش، میزان و کیفیت گزارش‌های پایداری تأثیرگذار است. متغیرهایی که محققان به منظور بررسی ساختار مالکیت مورد استفاده قرار داده‌اند شامل مالکیت نهادی، مالکیت داخلی، مالکیت خارجی، مالکیت دولتی، ساختار مالکیت و غیره است که همگی در جدول شماره ۳ ارائه شده‌اند. بررسی هر یک از سازوکارها و یافته‌های حاصل از تحقیقات گذشته به سایر محققین کمک خواهد کرد تا خلأهای تحقیق در هر یک از حوزه‌ها را شناسایی نمایند.

ساختار مالکیت

بر اساس نظریه ذی‌نفعان تفاوت در ساختارهای مالکیت به عنوان یکی از سازوکارهای راهبری شرکتی می‌تواند بر ارتباط بین ذی‌نفعان و شرکت و همچنین افشای اطلاعات عملکرد پایداری تأثیر گذارد. متغیرهای متعددی نظیر مالکیت سهامداران نهادی، مالکیت دولتی، مالکیت داخلی و خارجی، مالکیت خانوادگی، پذیرش در بازارهای سرمایه، تمرکز مالکیت و غیره در ادبیات پژوهش مورد بررسی محققان بوده است. در خصوص تأثیر برخی از متغیرهای پیش گفته بر گزارشگری پایداری، ادبیات پژوهش به نتیجه‌گیری مشخصی دست یافته و در خصوص برخی دیگر از متغیرها، پژوهش‌های جامع‌تری مورد نیاز است. نتایج حاصل از بررسی مطالعات نمونه پژوهش در خصوص برخی از مهم‌ترین انواع ساختار مالکیت در ادامه ارائه شده است.

با توجه به نفوذ قابل ملاحظه سرمایه‌گذاران نهادی در شرکت‌های سرمایه‌پذیر و تأثیرگذاری آن‌ها بر تصمیمات مدیران، این گروه می‌تواند به عنوان مانع و یا مشوق افشای اطلاعات پایداری در نظر گرفته شوند. بر اساس فرضیه نظارت فعال، آن دسته از

سرمایه‌گذاران نهادی که دارای افق بلندمدت و مشارکت فعال در شرکت‌ها هستند، تمایل دارند تا از منافع اقدامات مربوط به پایداری عملکرد بهره‌مند شوند (Aluchna et al., 2022). افشای اطلاعات عملکرد پایداری با کاهش عدم تقارن اطلاعاتی به سرمایه‌گذاران نهادی کمک می‌کند تا با پیش‌بینی سود و جریان‌های نقدی آتی، ریسک‌ها و فرصت‌های سرمایه‌گذاری خود را ارزیابی کنند (Yu et al., 2020). از طرفی سرمایه‌گذاران نهادی، شرکت‌های پایدار را برای سرمایه‌گذاری انتخاب می‌کنند تا در مورد ارزش‌های اخلاقی خود به بازار علامت‌دهی کنند (Grougiou et al., 2016). در مقابل فرضیه نظارت فعال، نظریه منافع شخصی قرار دارد، حامیان این نظریه معتقدند سرمایه‌گذاران نهادی برای دستیابی به اهداف تجاری، بیشتر تمایل به دسترسی محرمانه به اطلاعات دارند. دسترسی مالکان نهادی به اطلاعات محرمانه سبب افزایش عدم تقارن اطلاعاتی می‌شود و در چنین موقعیتی ممکن است مالکان نهادی تمایل کمتری به تشویق مدیریت برای گزارشگری با کیفیت در ابعاد غیرمالی داشته باشند (معصومی و همکاران، ۱۳۹۷). با توجه به نتیجه حاصل از بررسی مطالعات نمونه پژوهش، تأثیر مالکیت نهادی بر گزارشگری پایداری نیازمند بررسی‌های بیشتر می‌باشد و یافته‌ها در شرایط جغرافیایی مختلف متفاوت است. با این وجود یافته‌های حاصل از مطالعات داخلی عمدتاً به تأثیر مثبت مالکان نهادی اشاره دارند.

ساختارهای مالکیت متمرکز با ایجاد تضاد منافع به مالکان کنترلی امکان می‌دهد تا از کنترل مؤثر خود برای تأثیرگذاری بر میزان و کیفیت افشای اطلاعات استفاده کنند. بر اساس دیدگاه (Fan and Wong, 2002)، مالکیت متمرکز منتج به دو رویکرد متفاوت در رویه‌های افشا می‌شود. بر اساس رویکرد اول اطلاعات افشاشده عمدتاً منعکس‌کننده منافع سهامدار کنترلی در خصوص نحوه توصیف وضعیت اقتصادی شرکت است. از طرف دیگر تمرکز مالکیت می‌تواند تأثیر مثبتی بر افشای اطلاعات داشته باشد زیرا سهامداران کنترلی در راستای بقای بلندمدت شرکت تمایل دارند حسن شهرت شرکت را حفظ کنند و به منظور کسب منافع شخصی انگیزه دارند تا اطلاعات مناسب در خصوص عملکرد

غیرمالی شرکت را منتشر کنند (García et al., 2016). یافته‌های حاصل از مطالعات حاکی از آن است که در عمده موارد مالکیت متمرکز منتج به عدم ارائه اطلاعات به استفاده‌کنندگان برون‌سازمانی شده و در نتیجه تأثیر منفی بر گزارشگری پایداری داشته است.

مالکیت سهام توسط مدیران، اعضای هیئت‌مدیره و کارکنان از سازوکارهایی است که دارای اثر انگیزشی برای همسوسازی منافع مدیران و مالکان است. با این حال اگر سطح مالکیت داخلی منتج به تمرکز مالکیت و قدرت گردد و عوامل انگیزشی اندک باشد تضاد منافع ایجاد می‌شود و رویکرد مربوطه اثربخش نخواهد بود و موجب کاهش فشار لازم برای ارائه اطلاعات عملکرد پایداری توسط شرکت می‌گردد. مالکیت متمرکز داخلی موجب می‌شود تقاضا برای افشای اطلاعات باهدف پاسخگویی و شفافیت به دلیل نمایندگی محدود منافع خارجی، نسبتاً کمتر شود. از این‌رو در چنین شرایطی هزینه‌های سرمایه‌گذاری برای افشای اطلاعات پایداری ممکن است از منافع آن بیشتر باشد (Grougiou et al., 2016). در مقابل مالکیت داخلی (مالکیت خانوادگی) محدود موجب خواهد شد تا به جهت پاسخگویی به ذی‌نفعان، افشای گزارش‌های پایداری افزایش یابد (Nekhili et al., 2017) و اعضای هیئت‌مدیره به‌عنوان تهیه‌کنندگان و مسئولان صورت‌های مالی، موجبات تسریع در فرآیند افشای گزارش‌های پایداری را فراهم آورند. بررسی یافته‌های حاصل از نمونه پژوهش حاکی از آن است که تأثیر مالکیت داخلی در بسترهای مختلف متفاوت بوده و این حوزه نیازمند بررسی‌های عمیق‌تر است.

در خصوص پذیرش در بازارهای سرمایه لازم به توضیح است که با پذیرش در بازارهای سرمایه، شرکت‌ها در معرض دید سرمایه‌گذاران بالقوه قرار می‌گیرند و در پاسخ به فشارهای این گروه از سرمایه‌گذاران، اقدام به انتشار گزارش‌های پایداری می‌کنند. از طرفی بر اساس دیدگاه‌های نظریه نهادی، شرکت‌های پذیرفته‌شده عموماً تحت مجموعه‌ای از الزامات بازار سرمایه قرار دارند که اغلب تعیین‌کننده نوع و مقدار اطلاعات قابل‌ارائه است (De Grosbois & Fennell, 2022). از طرفی شرکت‌هایی که در سایر بورس‌ها

(به جز بورس کشور محل فعالیت) پذیرفته شده‌اند به دلیل قرار گرفتن در معرض نظارت های بیشتر، تمایل بیشتری به پاسخگویی به ذی‌نفعان دارند. به منظور کاهش عدم تقارن اطلاعاتی میان مدیر و مالک، غالباً این نوع از شرکت‌ها تحت مقررات سخت گیرانه تری برای افشا هستند و انگیزه کمتری برای مشارکت در فعالیت‌های سبز شویی دارند و از این رو گزارش‌های بیشتر و با کیفیت تری منتشر می‌کنند (Yu et al., 2020).

اطلاعات مربوط به نتایج حاصل از بررسی سایر متغیرهای مورد بررسی در ادبیات پژوهش نظیر مالکیت خارجی، قدرت نسبی سهامداران، هویت سهامدار، مالکیت منطقه‌ای، سهام خزانه و غیره در جدول شماره ۳ ارائه شده است. بر اساس اطلاعات مندرج در این جدول در خصوص برخی متغیرها نظیر تمرکز مالکیت، مالکیت نهادی، مالکیت دولتی و غیره ادبیات پژوهش به جمع‌بندی در خصوص تأثیر این متغیرها بر گزارشگری پایداری دست یافته است و در خصوص برخی دیگر از متغیرها نظیر مالکیت داخلی ضروری است بررسی‌ها با توجه به بسترهای نهادی، آستانه مالکیت و سایر انگیزه‌های شخصی مدیران انجام شود. در خصوص برخی دیگر از متغیرها نظیر مالکیت منطقه‌ای و غیره نیز به دلیل تعداد محدود مطالعات انجام شده امکان ارائه نتیجه‌گیری وجود ندارد و به پژوهش‌های بیشتر در این حوزه‌ها نیاز است.

جدول ۳: مرور مطالعات حوزه تأثیر ساختار مالکیت^۱

طبقه متغیر	نویسندگان	کیفیت	میزان	پذیرش
مالکیت نهادی	Cao et al. (2019)		+	*
	سپاسی و اسمعیلی کجانی (۱۳۹۳)؛ سپاسی و طالبیان درزی (۱۴۰۱)	.		
	دریایی (۱۴۰۰)، ابوالفتحی و همکاران (۱۴۰۲)	+		
	معصومی و همکاران (۱۳۹۷)	+		
	Weerathunga et al. (2020)		*	

۱. در تمامی جداول، «+» به معنای تأثیر مثبت با اهمیت، «-» به معنای تأثیر منفی با اهمیت و «*» به معنای تأثیر مثبت یا منفی بدون اهمیت است. علامت «•» مربوط به مطالعاتی است که تأثیرات آن‌ها به صورت کیفی شناسایی شده است.

طبقه متغیر	نویسندگان	کیفیت	میزان	پذیرش
	حسینی و حقیقت (۱۳۹۵)؛ مران جوری و علیخانی (۱۳۹۳)			
	Nekhili et al. (2017)(Kim et al. (2020)		-	
	Nazari et al. (2017)	+	*	
	Yu et al. (2020)(Huang et al. (2022) ابوالفتحی و همکاران (۱۴۰۰)	-		
	Harjoto et al. (2020) صبوحی و محمدزاده (۱۳۹۷)	*		
	Chi et al. (2020)(Ting et al. (2021)			+
	Grougiou et al. (2016)			*
	Chantziaras et al. (2020)			_*
	Aluchna et al. (2022)			-
	Nekhili et al. (2017)		_*	
مالکیت داخلی	Liao et al. (2015)			*
	Al-Shaer & Zaman (2016) Huang et al. (2022) ابوالفتحی و همکاران (۱۴۰۲)	+		
	عامری (۱۳۹۸)؛ پورخانی زاکله بری و همکاران (۱۳۹۹)		+	
	Yu et al. (2020)	-		
	Grougiou et al. (2016)			_*
	Ramón-Llorens et al. (2019) ملکیان و همکاران (۱۳۹۸)		-	
	Weerathunga et al. (2020)(Park et al. (2023)		*	
مالکیت خارجی	Hamed et al. (2022)	*		
	Yu et al. (2020)(Garanina & Aray (2021)	-		
	Park et al. (2023)			+
	Ting (2021)			-
	Lu and Wang (2021)(Bradbury et al. (2022)		+	
	Correa-Garcia et al. (2020)(Garanina and Aray (2021)	+		
	Park et al. (2023)		+	+
تمرکز مالکیت	Zhang et al. (2022)	*	*	
	Cao et al. (2019)		-	-
	Ramón-Llorens et al. (2019)		-	

طبقه متغیر	نویسندگان	کیفیت	میزان	پذیرش
	خوزین و همکاران (۱۳۹۷)			
	García et al. (2016) دریایی (۱۴۰۰)	+		
	Huang et al. (2022)(Correa-Garcia et al. (2020)	-		
	حاجی‌ها و شاکری (۱۳۹۸)؛ بهارمقدم و همکاران (۱۳۹۲)		+	
	Park et al. (2023)		*	
	صبوحی و محمدزاده (۱۳۹۷)	*		
	Park et al. (2023)		*	
	Ting (2021)(Liao et al. (2015)		-	
قدرت نسبی سهامداران اقلیت	Cao et al. (2019)		+	+
مشابهت هویت سهامداران	Cao et al. (2019)		-	-
مالکیت دولتی	Aray et al. (2021)		+-*	
	خوزین و همکاران (۱۳۹۷)		*	
	ابوالفتحی و همکاران (۱۴۰۲)	+		
	پورخانی زاکله بری و همکاران (۱۳۹۹)		+	
	صبوحی و محمدزاده (۱۳۹۷)	*		
	Huang and Wang (2022)		+	
	De Grosbois and Fennell (2022)		+	+
پذیرش در بازارهای سرمایه	Beddewela and Herzig (2013)		*	
مالکیت منطقه‌ای	Chi et al. (2020)		+	
	Zhang et al. (2022)	*	*	
	Aluchna et al. (2022)		-*	
سهام خزانه	Busco et al. (2019)	*		
مالکیت خانوادگی	Cabeza-García et al. (2017)		-	
	Abdelfattah and Aboud (2020)		+	
مالکیت توسط صندوق‌ها	Ott et al. (2017)		*	
	Aluchna et al. (2022)		*-	
	Koseoglu et al. (2021)		-*	
مالکیت توسط سایر شرکت‌ها	Aluchna et al. (2021)		*	
ساختار مالکیت	سپاسی و اسمعیلی کجانی (۱۳۹۳)		۰	

هیئت مدیره

ادبیات پژوهش نشان داده است که سازوکارهای مؤثر راهبری شرکتی موجب کاهش هزینه‌های نمایندگی مرتبط به جدایی مالکیت از مدیریت است (Yu et al., 2020). بر اساس نظریه ذی‌نفعان، هیئت مدیره نه تنها حامی منافع سهامداران، بلکه حامی منافع تمامی ذی‌نفعان است. از منظر این نظریه، هیئت مدیره سازوکارهای لازم برای تعامل با ذی‌نفعان را در نظر گرفته و تیم مدیریت را تشویق می‌کند تا به مسائل پایداری توجه داشته باشند (Kılıç et al., 2021). به منظور بررسی تأثیرات هیئت مدیره بر گزارشگری پایداری محققان متغیرهای مختلفی را در نظر گرفته‌اند. بخش عمده‌ای از مطالعات موجود در نمونه پژوهش به بررسی تأثیر استقلال، اندازه و وجود کمیته‌های تخصصی بر گزارشگری پایداری پرداخته‌اند. با توجه به دیدگاه‌های ارائه شده در ادبیات پژوهش، شرکت‌هایی که دارای کمیته پایداری هستند، در خصوص عملکرد غیرمالی خود دغدغه‌مند هستند و تمایل بیشتری برای انتشار سیاست‌ها و رویه‌های پایداری خود دارند (Nekhili et al., 2017). کمیته‌های پایداری به حل تعارضات میان انتظارات سهامداران نسبت به سود کوتاه‌مدت و ایجاد ارزش در بلندمدت کمک می‌کنند (Kılıç et al., 2021). نظارت مؤثر بر استراتژی‌ها و سیاست‌های پایداری، افزایش اثربخشی سیاست‌های پایداری، مدیریت ریسک‌ها و فرصت‌های مرتبط با پایداری و افزایش میزان افشائات ارائه شده به سهامداران، از مزایای وجود کمیته‌های پایداری است. اگر کمیته‌های پایداری فقط برای ایجاد تصویر مطلوب و مدیریت برداشت ذی‌نفعان تشکیل شوند، نقش آن‌ها در بهبود عملکرد و گزارشگری محدود خواهد شد. علی‌رغم مزایای تشکیل کمیته، مدیران غیرموظف ممکن است به دلایلی نظیر عدم تمایل به از دست دادن تسلط خود بر مسائل پایداری و عدم استقلال واقعی، مخالف تشکیل کمیته‌های پایداری باشند (Kılıç et al., 2021). مطالعات نمونه پژوهش با بررسی جنبه‌های مختلف کمیته‌های پایداری، به جمع‌بندی در خصوص تأثیرات مثبت حضور کمیته‌ها بر گزارشگری پایداری دست یافته است.

به عنوان یکی دیگر از سازوکارهای راهبری شرکتی، هیئت مدیره بزرگ تخصص و منابع متنوع و حیاتی برای انجام فعالیت های پایداری (Nekhili et al., 2017)، انتصاب مدیرانی با مهارت و تخصص لازم برای مدیریت مسائل پایداری و تشکیل کمیته های پایداری (Kılıç et al., 2021) را در اختیار شرکت قرار می دهد و تأثیر مثبتی بر فرآیند تصمیم گیری، یکپارچه سازی اطلاعات و افشای داوطلبانه دارد (Busco et al., 2019). اگرچه افزایش تعداد اعضای هیئت مدیره می تواند توانایی هیئت مدیره برای نظارت بر رفتار مدیران را افزایش دهد اما هیئت مدیره بزرگ تر مشکلات سواری مجانی، عدم هماهنگی میان اعضا و کند شدن روند تصمیم گیری را نیز به همراه دارد (Yu et al., 2020). برخی از محققان به این نتیجه رسیده اند که هیئت مدیره های بزرگ به احتمال زیاد ناکارآمد هستند چراکه برنامه ریزی جلسات و رسیدن به اجماع در چنین شرایطی دشوار است و در نتیجه توانایی نظارتی هیئت مدیره کاهش می یابد و افشای داوطلبانه اطلاعات کمتر می گردد. باین حال یافته های حاصل از پژوهش ها مؤید این مطلب است که افزایش تعداد اعضای هیئت مدیره موجب نظارت مؤثرتر و بهبود رویه های گزارشگری خواهد شد. باین حال برخی از مطالعات داخلی به رابطه معناداری میان تعداد اعضای هیئت مدیره و گزارشگری پایداری دست نیافته اند. احتمالاً با توجه به آنکه میانگین تعداد اعضای هیئت مدیره شرکت های ایرانی معادل پنج نفر است، تنوع بااهمیتی در تعداد اعضای هیئت مدیره وجود ندارد و به همین علت رابطه معناداری میان اندازه هیئت مدیره و گزارشگری پایداری مشاهده نشده است.

مطالعات دیگری از فراوانی تعداد جلسات هیئت مدیره به عنوان شاخصی برای سنجش حجم کاری و هوشیاری هیئت مدیره استفاده کرده اند. یافته های این مطالعات نشان داد که هیئت مدیره های فعال تر منجر به کنترل و نظارت بهتر و کاهش عدم تقارن اطلاعاتی شده و تمایل به افشای اطلاعات به ذی نفعان در چنین شرایطی بیشتر خواهد بود (Busco et al., 2019). یافته های پژوهش حاضر نشان می دهد که جمع بندی در خصوص نحوه تأثیر تعداد جلسات هیئت مدیره بر گزارشگری پایداری به نتیجه مشخصی دست نیافته و این حوزه

نیازمند بررسی‌های بیشتر است. عدم تأثیر معنادار این متغیر بر گزارشگری پایداری می‌تواند حاکی از آن باشد که در بسیاری از جلسات هیئت‌مدیره مسائل پایداری مطرح نمی‌شود و از این رو افزایش تعداد جلسات تأثیر با اهمیتی بر گزارشگری پایداری ندارد.

متغیر استقلال هیئت‌مدیره از جمله متغیرهایی است که ادبیات پژوهش نسبت به آن توجه ویژه‌ای داشته است. به دلیل آنکه مدیران غیرموظف کمتر از مدیران موظف تحت فشار مدیران و سهامداران قرار دارند، استقلال بیشتری در رویه‌های مدیریت خود دارند، علاقه بیشتری به رعایت مقررات و رفتار مسئولانه دارند، بیشتر به ذی‌نفعان توجه می‌کنند و شرکت‌ها را تشویق می‌کنند تا کمیته‌های پایداری را تشکیل دهند و علاقه بیشتری به بهبود و حفظ مسئولیت اجتماعی شرکت از خود نشان می‌دهند. انتظار می‌رود اعضای غیرموظف هیئت‌مدیره از انتشار اطلاعات به‌عنوان راهی برای اطمینان از حفظ شهرت خود دفاع کنند و در نتیجه افشای داوطلبانه را ترویج نمایند (Busco et al., 2019). یافته‌های حاصل از بررسی نمونه پژوهش نیز نشان می‌دهد که استقلال هیئت‌مدیره تأثیری مثبت بر گزارش‌های پایداری دارد.

جدول ۴. مرور مطالعات حوزه تأثیر هیئت‌مدیره

طبقه متغیر	نویسندگان	کیفیت میزان پذیرش
اندازه هیئت شریعت	Beddewela and Herzig (2013)	+
	Cao et al. (2019)	+*
	عامری (۱۳۹۸)؛ حیدری و همکاران (۱۳۹۷)	+*
	Mahmood and Orazalin (2017)(Lu and Wang (2021)	+
	Ramón-Llorens et al. (2019)	+*
	Beddewela and Herzig (2013)(Busco et al. (2019)(Park et al. (2023)	*
	عبدی و همکاران (۱۳۹۹)؛ خواجوی و همکاران (۱۳۹۷)	*
	Nekhili et al. (2017)	*-
	García et al. (2019)	*- +*
اندازه هیئت‌مدیره	Al-Shaer and Zaman (2016)(Correa-Garcia et al. (2020)(Garanina and Aray (2021)	+
	ابوالفتحی و همکاران (۱۴۰۲)	+

طبقه متغیر	نویسندگان	کیفیت	میزان	پذیرش
	Koseoglu et al. (2021)	+	*	+
	Kılıç et al. (2021)	*		+
	Yu et al. (2020)	*		
	Thoradeniya et al. (2022) سیاسی و اسمعیلی کجانی (۱۳۹۳)			.
	Liao et al. (2015)			+
	Park et al. (2023)			*
	صیوحی و محمدزاده (۱۳۹۷)	-		
استقلال هیئت مدیره	Beddewela and Herzig (2013)(Lu and Wang (2021) عامری (۱۳۹۸)؛ ملکیان و همکاران (۱۳۹۸)؛ حیدری و همکاران (۱۳۹۷)؛ زندی (۱۴۰۱)؛ معصومی و همکاران (۱۳۹۷)؛ عبدی و همکاران (۱۳۹۹)؛ بهارمقدم و همکاران (۱۳۹۲)؛ کمانگری و صفری گرایلی (۲۰۱۷)		+	
	Weerathunga et al. (2020)		+	*
	Cao et al. (2019)		+	*
	Busco et al. (2019); Zhang et al. (2022); Liao et al. (2015); Park et al. (2023); Mahmood and Orazalin (2017) حسینی و حقیقت (۱۳۹۵)؛ مران جوری و علیخانی (۱۳۹۳)؛ برزگر و همکاران (۱۳۹۸)؛ خواجوی و همکاران (۱۳۹۷)		*	
	Nekhili et al. (2017) عبدی و همکاران (۱۳۹۸)		-	
	Koseoglu et al. (2021); Kılıç et al. (2021)	+	*	*
	Harjoto et al. (2020)	+		
	Al-Shaer and Zaman (2016); Correa-Garcia et al. (2020); Garanina and Aray (2021); Zhang et al. (2022) صیوحی و محمدزاده (۱۳۹۷)	*		
	Liao et al. (2015)(Park et al. (2023)			+
	سیاسی و اسمعیلی کجانی (۱۳۹۳)			.
	Yu et al. (2020) یوسفی اصل و همکاران (۱۴۰۲)؛ ابوالفتحی و همکاران (۱۴۰۰)	-		

طبقه متغیر	نویسندگان	کیفیت	میزان	پذیرش
کمیته های تخصصی اندازه کمیته استقلال کمیته تخصص اعضای کمیته تعداد جلسات تنوع جنسیتی ترکیب اختیارات منابع نمایندگی عملکرد	Al-Shaer & Zaman (2016); Bradbury et al. (2022)	*		
	Mahmood & Orazalin (2017) حسینی و حقیقت (۱۳۹۵)	*		
	Kılıç et al. (2021)	+		+
	Liao et al. (2015)	*		+
	Román et al. (2021)			+
	Aluchna et al. (2022); Lu and Wang (۲۰۲۱)	+		
	Bradbury et al. (2022)	+		
	حاجی ها و رجب دری (۱۳۹۷)؛ برزگر و همکاران (۱۳۹۸)	+		
	عبدی و همکاران (۱۳۹۹)	*		
	ابوالفتحی و همکاران (۱۴۰۲)	+		
	حاجی ها و رجب دری (۱۳۹۷)؛ برزگر و همکاران (۱۳۹۸)؛ عبدی و همکاران (۱۳۹۹)	+		
	ابوالفتحی و همکاران (۱۴۰۲)	+		
	سپاسی و اسمعیلی کجانی (۱۳۹۳)	.		
	عبدی و همکاران (۱۳۹۸)	*		
	حاجی ها و رجب دری (۱۳۹۷)؛ برزگر و همکاران (۱۳۹۸)؛ عبدی و همکاران (۱۳۹۹)	+		
	ابوالفتحی و همکاران (۱۴۰۲)	+		
	حاجی ها و رجب دری (۱۳۹۷)	+		
	برزگر و همکاران (۱۳۹۸)؛ عبدی و همکاران (۱۳۹۸)؛ عبدی و همکاران (۱۳۹۹)	+		
اثربخشی کمیته های تخصصی	Bradbury et al. (2022)	+		
	Bradbury et al. (2022)	+		
	Bradbury et al. (2022)	*		
	Bradbury et al. (2022)	*		
	Bradbury et al. (2022)	+		

بررسی تأثیر ساختارهای راهبری شرکتی بر پذیرش، میزان و کیفیت ...؛ حسینی و همکاران | ۷۳

طبقه متغیر		نویسندگان			کیفیت	میزان	پذیرش
	عمومی						
	تعداد جلسات هیئت مدیره			Busco et al. (2019)	+	*	
				سپاسی و اسمعیلی کجانی (۱۳۹۳)	.		
				Aluchna et al. (2022)	+		
				حسینی و حقیقت (۱۳۹۵)			
				Nekhili et al. (2017)	*		
				حیدری و همکاران (۱۳۹۷)			
	دوگانگی مسئولیت مدیرعامل			Liao et al. (2015)	*		
		*		Al-Shaer and Zaman (2016)			
			*_	Nekhili et al. (2017)			
		*	*_	Cao et al. (2019)			
				Ramón-Llorens et al. (2019)	-		
				ملکیان و همکاران (۱۳۹۸)؛ معصومی و همکاران (۱۳۹۷)			
			*	Zhang et al. (2022)	-		
				یوسفی اصل و همکاران (۱۴۰۲)؛ صبحی و محمدزاده (۱۳۹۷)	-		
				Weerathunga et al. (2020)	+		
				حسینی و حقیقت (۱۳۹۵)؛ خواجوی و همکاران (۱۳۹۷)			
		*		Liao et al. (2015)			
			*	بهارمقدم و همکاران (۱۳۹۲)			
		*		Koseoglu et al. (2021)	+	*	
		*		Kılıç et al. (2021)	*		
	مدت تصدی مدیرعامل			Nekhili et al. (2017)	+-		
	انتساب اعضای هیئت مدیره			Ramón-Llorens et al. (2019)	-		
	قدرت مدیران عامل			Ramón-Llorens et al. (2019)	-		
	راهبری خانوادگی			Cabeza-García et al. (2017)	۰-		
	ترکیب اعضای هیئت مدیره			Thoradeniya et al. (2022)	.		
	اعضای خارجی هیئت مدیره		+	Garanina and Aray (2021)			
	جبران خدمات		+	Abdelfattah and Aboud (2020)	+		
			+	Lu and Wang (2021)	+		
		+	+	Park et al. (2023)	+		
	تخصیص اعضای هیئت مدیره			عامری (۱۳۹۸)	*		
			-	ملکیان و همکاران (۱۳۹۸)	-		

طبقه متغیر	نویسندگان	کیفیت	میزان	پذیرش
	سپاسی و اسمعیلی کجانی (۱۳۹۳)		۰	
ثبات هیئت مدیره	ملکیان و همکاران (۱۳۹۸)		+	
مادی گرایی هیئت مدیره	افضلی و همکاران (۱۴۰۲)		-	
دوشغله بودن اعضای هیئت مدیره	سپاسی و اسمعیلی کجانی (۱۳۹۳)		۰	

مدیریت

با توجه به آنکه تصمیم به انتشار و افشای اطلاعات مربوط به عملکرد پایداری از طرف مدیریت است، ویژگی‌های شخصی مدیران و انگیزه‌های آن‌ها بر پذیرش، میزان و کیفیت این گزارش‌ها تأثیرگذار است. ارزش‌های هنجاری افراد پیش‌بینی کننده نوع و میزان مشارکت در گزارشگری پایداری است و صداقت مدیران در پذیرش اطلاعات عملکردی ارائه شده از طرف ذی‌نفعان تأثیرگذار است (Xiao & Shailer, 2022). با در نظر داشتن تأثیرگذاری مدیران بر رویه‌های گزارشگری پایداری، مدیران فرصت طلب ممکن است برای دستیابی به منافع شخصی، اطلاعات مربوط به عملکرد پایداری را به صورت تحریف شده افشا کنند (عبدی و همکاران، ۱۳۹۹). در شرایطی که افشای عملکرد پایداری به صورت اختیاری انجام شود امکان استفاده مدیریت از این ابزار به عنوان راهبردی برای دور ساختن افکار جامعه از موضوعات نگران کننده درباره شرکت وجود دارد (شفاعت و همکاران، ۱۴۰۰).

برخی از مدیران بانفوذ می‌توانند با روابطی که با جامعه و سایر سازمان‌ها دارند برای شرکت مزیت رقابتی ایجاد کنند. چنین مدیران قدرتمندی هنگام تصدی سمت‌های مدیریتی در شرکت شهرت و اعتبار به ارمغان می‌آورند و ارتباطات خارجی بااهمیتی با سایر سازمان‌های خارجی دارند. از این رو چنین مدیرانی تمایل دارند تا به منظور حفظ مشروعیت خود، شرکت را تشویق به گزارشگری کنند. این پیوندهای خارجی به شرکت اجازه می‌دهد تا از فرصت‌های خود برای برقراری ارتباط با افراد قدرتمند، دستیابی به اطلاعات و منابع مالی استفاده نماید (Ramón-Llorens et al., 2019). در صورتی که

جبران خدمات یا ایجاد و بهبود فرصت‌های شغلی به عملکرد غیرمالی مدیران وابسته باشد، مدیران انگیزه بیشتری برای علامت‌دهی در خصوص عملکرد خود خواهند داشت و با احتمال بیشتری اقدام به گزارشگری خواهند کرد (Busco et al., 2019). باین حال یکی از دلایل عدم حمایت مدیران ارشد دنبال کردن پارادایم سنتی تمرکز بر نتایج مالی است. در چنین شرایطی گزارشگری پایداری به جای آنکه به عنوان عناصر اصلی کسب و کار در نظر گرفته شود به عنوان اقداماتی لوکس و زیبا در نظر گرفته می‌شود (Thoradeniya et al., 2022).

جدول ۵: مرور مطالعات حوزه تأثیر مدیران

طبقه متغیر	نام نویسندگان	کیفیت	میزان	پذیرش
مسئولیت‌پذیری و حمایت مدیران	Xiao and Shailer (2022)	•		
	Li and Belal (2018)(Kuo et al. (2016)			•
تخصص و صلاحیت مدیران	Xiao and Shailer (2022)	•		
	Ramón-Llorens et al. (2019)		+•	
	Thoradeniya et al. (2022)			•
سابقه مدیر در ارائه اطلاعات پایداری معتبر ^۱	Xiao and Shailer (2022)	•		
تعهدات و الزام مدیران	Xiao and Shailer (2022)	•		
	Gallego-Álvarez and Ortas (2017); Thoradeniya et al. (2022)			•
صداقت و قابل اعتماد بودن ^۲ مدیریت	Xiao and Shailer (2022)	•		
تعداد مدیران	Huang and Wang (2022)			*
انگیزه‌های مدیران (نظیر حفظ و بهبود فرصت‌های شغلی)	Li and Belal (2018); Gallego-Álvarez and Ortas (2017); Thoradeniya et al. (2022); Yeh et al. (2014)			•
	Busco et al. (2019)		+*	

1. credible

2. trustworthiness

طبقه متغیر	نام نویسندگان	کیفیت	میزان	پذیرش
قدرت مدیران	Ramón-Llorens et al. (2019)		*	
	زندى (۱۴۰۱)		+	
جبران خدمات مدیران	Liao et al. (2015)		*	
	Mahmood and Orazalin (2017)		+	
اختلالات ادراکی مدیرعامل	محمدی و همکاران (۱۴۰۰)		-	
	حاجی هاشمی ورنوسفادرانی و عبدلی (۱۳۹۹)		+	
	محمدی و همکاران (۱۴۰۰)		*	
	دلیری و همکاران (۱۳۹۹)		-	
	محمدی و همکاران (۱۴۰۰)		-	
	مران جوری و علی خانی (۱۳۹۹)		*	
	شفاعت و همکاران (۱۴۰۰)		+	
تیب شخصیتی مدیران	اخترشناس و همکاران (۱۳۹۹)		۰	

اطمینان بخشی

اطمینان بخشی به گزارش‌های پایداری با افزایش صحت، کامل بودن و قابلیت اتکای گزارش‌های پایداری موجب کاهش هزینه سرمایه، کاهش خطای پیش‌بینی تحلیلگران، کاهش عدم تقارن اطلاعاتی میان مالک و مدیر، افزایش شفافیت اطلاعاتی و بهبود کیفیت گزارش‌ها می‌گردد (Ballou et al., 2018). تصمیم به بررسی گزارش‌های پایداری توسط یک شخص مستقل، نشان‌دهنده تعهد شرکت به گزارش‌گری با کیفیت است. با افزایش مزایای اطمینان بخشی به گزارش‌های پایداری انتخاب حسابرس اهمیتی دوچندان می‌یابد (Maroun, 2019). در صورتی که برای اطمینان بخشی به گزارش‌های پایداری از خدمات مؤسسات حسابرسی استفاده شود نه تنها دقت عددی گزارش‌ها افزایش می‌یابد بلکه از بروز خطا در گزارش‌های آتی نیز پیشگیری می‌شود (Ballou et al., 2018). بررسی‌های

گسترده‌تر منتج به کشف خطاهای بیشتر شده و اطلاعات قابل اتکاتری برای تصمیم‌گیری مدیران و یا گزارشگری به ذی‌نفعان فراهم می‌کنند (Maroun, 2019). به دلیل شهرت و کیفیت بالاتر، استفاده از خدمات حسابرسی یکی از ۴ بزرگ می‌تواند در خصوص کیفیت اطمینان بخشی ارائه‌شده علامت‌دهی کند (Hamed et al., 2022). این احتمال نیز وجود دارد که اطمینان بخشی به گزارش‌های پایداری منتج به بهبود کیفیت گزارش‌ها نشده و مزایای ناشی از آن محدود به افزایش اعتماد نسبت به گزارش‌ها باشد. بسیاری از منتقدان به اطمینان بخشی مدعی هستند که اطمینان بخشی تحت تأثیر مدیریت است و از این‌رو نمی‌تواند کیفیت گزارش‌ها را به چالش بکشد، در جلب مشارکت ذی‌نفعان برای شناسایی دغدغه‌ها ناتوان است و به دلیل گستردگی قلمرو موردبررسی و ابهام در خصوص استقلال حسابرس و استفاده از سنج‌های مناسب با انتقاداتی روبه‌رو است. علاوه بر این به دلیل ارائه اطمینان محدود (پایین‌تر از سطح اطمینان ارائه‌شده در حسابرسی گزارش‌های مالی)، برای بهبود کیفیت گزارش‌ها کافی نیست (Ballou et al., 2018). علی‌رغم انتقادات واردشده، مطالعات حاضر در نمونه پژوهش به تأثیر مثبت اطمینان بخشی بر کیفیت گزارش‌های پایداری دست یافته‌اند.

جدول ۶: مرور مطالعات حوزه تأثیر اطمینان بخشی

طبقه متغیر	نویسندگان	کیفیت	میزان	پذیرش
اجرای حسابرسی	Ballou et al. (2018)	+	*	
	Maroun (2019)	+		
	Xiao and Shailer (2022)	.		
کیفیت حسابرس (استفاده از استانداردهای اطمینان بخشی، نوع حسابرس)	Ballou et al. (2018)(Maroun (2019) دریایی (۱۴۰۰)	+		
	Xiao and Shailer (2022)	.		
	بهارمقدم و همکاران (۱۳۹۲)		+	
	Hamed et al. (2022)	-		
	ابوالفتحی و همکاران (۱۴۰۲)	+		
	Weerathunga et al. (2020)		+	*
	Cao et al. (2019)			-*
	Román et al. (2021)			+

طبقه متغیر	نویسندگان	کیفیت	میزان پذیرش
	Cao et al. (2019)		.*-
	Gallego-Álvarez and Ortas (2017)		.
ویژگی های حسابرس (استقلال، شهرت، تخصص)	Xiao and Shailer (2022)	.	
سطوح و دامنه حسابرسی (حجم رسیدگی، دامنه ^۱ اطمینان بخشی)	Chiba et al. (2018)	.	
	Maroun (2019)	+	
حق الزحمه حسابرسی	دریایی (۱۴۰۰)	*	

کیفیت کنترل های داخلی

چارچوب کنترل های داخلی کوزو (۲۰۱۳) دامنه کنترل های داخلی را از گزارش های مالی خارجی به گزارش های غیرمالی توسعه داده است. محققان به این نتیجه رسیده اند که کنترل های داخلی تأثیر قابل توجهی بر سطح افشای اطلاعات پایداری دارد. زمانی که کارایی کنترل های داخلی یک سازمان بالاتر باشد، به منظور تحقق الزامات رعایت، شرکت گزارشگری بیشتر و با کیفیت تری خواهد داشت. کنترل های داخلی با کیفیت تر مدیران را قادر می سازد تا به سیاست های افشا متعهدتر باشند و اهداف بلندمدت شرکت را دنبال کنند، در چنین شرایطی مسائل نمایندگی مدیریت در افشای اطلاعات کاهش می یابد و از افشای انتخابی اطلاعات نیز جلوگیری می شود (Huang et al., 2022). بررسی نمونه پژوهش حاکی از آن است که تنها دو مطالعه (Huang et al., 2022 و Kuo et al., 2016) به بررسی تأثیر کیفیت کنترل های داخلی پرداخته اند و از این رو تعداد اندک مطالعات این حوزه امکان کسب نتیجه از یافته های پژوهش را با محدودیت مواجه می کند.

ریسک شرکت

اگر شرکت ها تنها به منافع سهامداران و بستانکاران توجه داشته باشند و بدون توجه به مسئولیت های اجتماعی خود از منافع سایر ذی نفعان غافل شوند، اعتراضات نسبت به عملکرد شرکت افزایش می یابد و ممکن است اتحادیه های کارگری تشکیل شده و

اقدامات قانونی علیه شرکت صورت پذیرفته و در نتیجه ریسک عملیاتی شرکت افزایش یابد (Zhao et al., 2016). بسیاری از محققان دیگر با این فرض که شرکت‌هایی با ریسک سیستماتیک کم، از نظر اقتصادی پایدارتر و باثبات‌تر هستند، به این نتیجه دست یافته‌اند که این نوع از شرکت‌ها با احتمال بیشتری در فعالیت‌های گزارشگری سرمایه‌گذاری می‌کنند و برخی دیگر از مطالعات با این استدلال که شرکت‌های ریسکی به جهت حفظ مشروعیت اقدام به انتشار گزارش‌های پایداری می‌کنند (Nekhili et al., 2017) به نتایج متفاوتی دست یافته‌اند.

جدول ۷: مرور مطالعات حوزه تأثیر ریسک شرکت

طبقه متغیر	نویسندگان	کیفیت	میزان	پذیرش
ریسک بازده	Harjoto et al. (2020); Melloni et al. (2017)	-*		
	Cao et al. (2019)	-		
	Nekhili et al. (2017)	+	*	
ریسک سیستماتیک	Cao et al. (2019)	+	*	
	Grougiou et al. (2016)	-		
	Kim et al. (2020)	*		
ریسک دعاوی حقوقی	Grougiou et al. (2016) (Chantziaras et al. (2020)	+	*	

نظارت و پاسخ خواهی

مطالعات نشان داده است که فشار بیشتر از سوی ذی‌نفعان قدرتمند، مقررات‌گذاران و دولت و تدوین استانداردهای حرفه‌ای گزارشگری می‌تواند با محدود کردن فرصت‌های مدیران برای سبزشویی، منجر به گزارش‌های پایداری قابل‌اتکا گردد (Yu et al., 2020). Momin and Parker (2013) با بررسی دلایل عدم گزارشگری پایداری در کشور پاکستان دریافتند عدم مطالعه دقیق گزارش‌ها توسط ذی‌نفعان، آگاهی اندک در خصوص مسئولیت اجتماعی و سطوح پائین علاقه و تحصیلات در خصوص رویه‌های پایداری از مهم‌ترین دلایل سطح پائین انتظارات ذی‌نفعان در خصوص گزارشگری پایداری است و بنابراین شرکت‌های فعال در این کشور با تهدیدهای محدودی برای مشروعیت خود روبه‌رو هستند. علاوه بر هنجارهای غیررسمی و دلایل فرهنگی، مصاحبه‌شوندگان در این

مطالعه فقدان مقررات رسمی، اجرای ضعیف قوانین بهداشت و ایمنی موجود، فقدان حقوق ذی‌نفعان برای آگاهی از اطلاعات، نبود شفافیت و مجازات اندک در شرایط عدم رعایت قانون را از دلایل فقدان گزارشگری و کیفیت پائین گزارش‌های موجود اعلام کرده‌اند.

از دیگر سو مطالعات بررسی شده نشان داده است، شرکت‌هایی که در لیست‌های نظارتی محیط‌زیست قرار دارند، نه تنها گزارش‌های بیشتری منتشر می‌کنند، بلکه از لحن مثبت کمتری برای افزایش قابلیت اتکا و اعتبار گزارش‌های خود استفاده می‌کنند. قرار گرفتن در لیست‌های نظارتی محیط‌زیست، حاوی یک سیگنال منفی در خصوص میزان آلاینده‌گی این شرکت‌ها است. اگر چنین شرکت‌هایی در گزارش‌های خود از لحن مثبت استفاده کنند، از دیدگاه ذی‌نفعان قابلیت اعتماد و اتکای این گزارش‌ها با ابهام روبه‌رو خواهد شد (Zhang et al., 2022).

جدول ۸. مرور مطالعات حوزه تأثیر نظارت و پاسخ‌خواهی

طبقه متغیر	نویسندگان	کیفیت	میزان پذیرش
پاسخ‌خواهی و تقاضای ذی‌نفعان	Gallego-Álvarez and Ortas (2017)	☐	☐
	Li and Belal (2018); Zhao et al. (2016); Gallego-Álvarez and Ortas (2017); Thoradeniya et al. (2022); Kuo et al. (2016); Momin and Parker (2013)	☐	☐
جامعیت ذی‌نفعان	Gallego-Álvarez and Ortas (2017)	☐	
شکست در ایجاد سازوکارهای نظارتی	Gallego-Álvarez and Ortas (2017)	☐	
عضویت شرکت در لیست نظارت زیست‌محیطی	Zhang et al. (2022)	+/-	+
الزامات گزارشگری	Hamed et al. (2022)	+	
	García et al. (2019)	*	
	Li and Belal (2018)(Gallego-Álvarez and Ortas (2017)(Thoradeniya et al. (2022)(Kuo et al (2016); Momin and Parker (2013); Yeh et al. (2014)		☐

طبقه متغیر	نویسندگان	کیفیت	میزان	پذیرش
	Cao et al. (2019)		+-	+-
کیفیت مقررات	Busco et al. (2019)		+	*
جهت گیری کشور نسبت به ذی نفعان	García et al. (2019)		-	*

امتیاز عملکرد راهبری شرکتی

تعداد مطالعات صورت گرفته در خصوص تأثیر عملکرد راهبری شرکتی (به صورت کلی) بر گزارشگری پایداری با در نظر داشتن امتیاز راهبری شرکتی در شرکت مورد بررسی و همچنین امتیاز راهبری شرکتی در کشورهای مورد بررسی، حاکی از تعداد محدود این مطالعات است. با توجه به تعداد محدود مطالعاتی که عملکرد کلی راهبری شرکتی را در نظر گرفته اند و با توجه به یافته های متفاوت آنها، امکان نتیجه گیری در خصوص این متغیر وجود ندارد و مطالعات بیشتری مورد نیاز است.

جدول ۹. مطالعات حوزه تأثیر عملکرد راهبری شرکتی

طبقه متغیر	نویسندگان	کیفیت	میزان
عملکرد راهبری شرکتی	Hamed et al. (2022)	+	
	Ballou et al. (2018)	*-	
	ابوالفتحی و همکاران (۱۴۰۲)	+	
	Melloni et al. (2017)	*	
	ابوالفتحی و همکاران (۱۴۰۰)		
	سپاسی و طالبیان درزی (۱۴۰۱)	.	
	Ramón-Llorens et al. (2019)	+	
کشور محل فعالیت	Lu and Wang (2021)	-	

بحث و نتیجه گیری

امروزه تأثیر شرکت ها بر جامعه و محیط زیست به یک دغدغه جهانی بدل گردیده و انتظارات ذی نفعان از نقش واحدهای تجاری در جامعه رو به افزایش است. اصول و قوانین برای رفتار شرکت ها در جامعه نیز به دنبال افزایش تقاضا برای شفافیت در حال توسعه است

و شرکت‌ها به‌طور اختیاری یا الزامی گزارش‌های خود در خصوص عملکرد پایداری را منتشر می‌کنند. با این وجود ممکن است شرکت‌ها از گزارش‌های پایداری برای تأثیرگذاری بر درک ذی‌نفعان از عملکرد شرکت استفاده کنند و اقدام به انتشار گزارش‌های گمراه‌کننده نمایند. از این رو لازم است ذی‌نفعان برای اطمینان از قابلیت اتکای گزارش‌های پایداری سازوکاری در شرکت پیاده‌سازی کنند تا اطمینان حاصل شود اطلاعات افشاشده صادقانه و باکیفیت تهیه شده است. برای دستیابی به مدیریت پایداری اثربخش، پیاده‌سازی سازوکارهای راهبری شرکتی مؤثر از اهمیت بالایی برخوردار است (Ludwig & Sassen, 2022). یافته‌های حاصل از مطالعات کتابشناختی نیز حاکی از آن است که موضوع ارتباط میان راهبری شرکتی و گزارشگری پایداری یکی از موضوعات اصلی پژوهش طی سال‌های اخیر بوده است. پژوهش حاضر با بررسی تأثیر سازوکارهای راهبری شرکتی بر تمامی ابعاد گزارشگری پایداری، شواهد تجربی و نظری مرتبط را ارائه می‌کند.

با توجه به تأثیر گسترده ساختارهای راهبری شرکتی بر گزارشگری پایداری، دولت‌ها و مقررات‌گذاران باید ابتکاراتی را برای تأثیرگذاری بر ساختارهای هیئت‌مدیره و سایر سازوکارهای راهبری شرکتی اجرا کنند. یافته‌های این مطالعه درک مدیران، مقررات‌گذاران و ذی‌نفعان از نقش راهبری شرکتی در گزارشگری پایداری را تقویت کرده و برای مقررات‌گذاران و سیاست‌گذاران عمومی که نگران تأثیر ساختار راهبری شرکتی بر دستیابی به اهداف گزارشگری پایداری هستند تأثیرگذار است.

برای تحلیل یافته‌های پژوهش ذکر محدودیت‌های آن حائز اهمیت است. مطالعات نمونه پژوهش، برای تعیین پذیرش گزارشگری از مستندات متفاوت و برای سنجش کیفیت و میزان گزارشگری از سنجه‌های متفاوتی استفاده کرده‌اند. به‌عنوان مثال برخی از محققان گزارش‌های پایداری و برخی دیگر اطلاعات ارائه‌شده در وبسایت شرکت‌ها را بررسی کرده‌اند. محققان داخلی نیز برای تعیین میزان و کیفیت گزارش‌های پایداری از تحلیل گزارش فعالیت هیئت‌مدیره و صورت‌های مالی بهره‌جسته‌اند. با توجه به آنکه رویه‌های اندازه‌گیری بر نتایج به‌دست آمده و متعاقباً یافته‌های حاصل از این مطالعه تأثیرگذار است،

تحلیل نتایج می‌بایست با در نظر گرفتن این محدودیت صورت پذیرد. همچنین در تحلیل یافته‌های پژوهش باید این موضوع را در نظر داشت که گزارشگری پایداری در برخی کشورها داوطلبانه و در برخی دیگر الزامی است. با توجه به آنکه برخی از مطالعات نمونه پژوهش به صورت بین‌المللی انجام شده و تفکیکی میان شرکت‌هایی که مشمول قوانین گزارشگری پایداری هستند و سایر شرکت‌ها انجام نشده است، مطالعه حاضر نیز قادر به تفکیک سازوکارهای مؤثر بر هر یک از انواع این شرکت‌ها نبوده است. به صورت کلی تر با توجه به تأثیرات بااهمیت ساختارهای نهادی نظیر صنعت، فرهنگ، کشور محل فعالیت و غیره بر رویه‌های گزارشگری پایداری و با توجه به اینکه مطالعات نمونه پژوهش در بسترهای نهادی مختلفی صورت پذیرفته است، تفسیر و تحلیل نتایج می‌بایست با در نظر داشتن این تفاوت‌ها صورت پذیرد. محققان آتی می‌توانند با در نظر داشتن تفاوت در رویه‌های گزارشگری در ساختارهای نهادی متفاوت، به بررسی یافته‌های حاصل از مطالعات و مقایسه نتایج در ساختارهای نهادی متفاوت بپردازند. به عنوان مثال محققان می‌توانند رویه‌های گزارشگری پایداری و عوامل راهبری شرکتی مؤثر بر گزارش‌های پایداری را در صنایع مختلف بررسی و به مقایسه نتایج به دست آمده بپردازند. همچنین محققان می‌توانند براین اساس که شرکت تحت الزامات قانونی اقدام به انتشار گزارش‌های پایداری می‌نماید و یا به صورت داوطلبانه اقدام به افشای عملکرد پایداری کرده است، به بررسی سازوکارهای راهبری شرکتی مؤثر بپردازند.

تعارض منافع

تعارض منافع نداریم.

ORCID

Seyed Ali Hosseini

Shima Ahmadi

Hossein Seilsepoor

<https://orcid.org/0000-0002-2470-2950>

<https://orcid.org/0009-0009-2975-132X>

<https://orcid.org/0000-0002-7214-0294>

منابع

- ابوالفتحی، حسن، نوراله زاده، نوروز و جعفری، محبوبه. (۱۴۰۲). ارتقای کیفیت گزارشگری یکپارچه بر اساس شناسایی عوامل مؤثر شرکت‌ها از طریق رویکرد فراترکیب و تحلیل‌های کمی. *تحقیقات حسابداری و حسابرسی*، ۱۵(۵۷)، ۱۷۲۷۶. <https://doi.org/10.22034/iaar.2023>.
- ابوالفتحی، حسن، نوراله زاده، نوروز، جعفری، محبوبه و خسروی پور، نگار. (۱۴۰۰). بررسی پیامدهای اقتصادی کیفیت گزارشگری یکپارچه با توجه به نقش ویژگی‌های شرکتی. *پژوهش‌های تجربی حسابداری*، ۱۱(۲)، ۲۳۵-۲۶۲. <https://doi.org/10.22051/jera.2020>.
- اخترشناس، داریوش، خدای پور، احمد و پورحیدری، امید. (۱۳۹۹). تدوین مدل عوامل مؤثر بر پایداری شرکتی در ایران. *مطالعات تجربی حسابداری مالی*، ۱۷(۶۵)، ۱۷۵-۲۰۱. <https://doi.org/10.22054/qjma.2019.47002.2061>
- افضلی، آزاده، اشرفی، مجید، نادریان، آرش و گرگانلی دوجی، جمادوردی. (۱۴۰۲). بررسی تأثیر مادی‌گرایی هیئت‌مدیره بر مسئولیت اجتماعی شرکت. *دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت*، ۱۳(۵۰)، ۱۸۷-۲۰۲.
- برزگر، قدرت اله، حسن نتاج کردی، محسن و ملک‌کی، دنیا. (۱۳۹۸). بررسی اثر ویژگی‌های کمیته حسابرسی بر افشای مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها. *بررسی‌های حسابداری و حسابرسی*، ۲۶(۱)، ۳۸-۱۹. <https://doi.org/10.22059/acctgrev.2019.264270.1007968>.
- بهارمقدم، مهدی، صادقی، زین‌العابدین و صفرزاده، ساره. (۱۳۹۲). بررسی رابطه مکانیزم‌های حاکمیت شرکتی بر افشای مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها. *حسابداری مالی*، ۲۰(۵)، ۹۰-۱۰۷.
- پورخانی ذاکله بری، مظفر، جهانشاد، آزیتا و حیدرپور، فرزانه. (۱۳۹۹). ارائه الگویی برای افشاء اطلاعات پایداری شرکتی و ارزیابی اثرعوامل مرتبط با تئوری علامت‌دهی و ذی‌نفعان بر گزارشگری این اطلاعات. *دوفصلنامه حسابداری ارزشی و رفتاری*، ۵(۱۰)، ۳۸۵-۴۲۱. <https://doi.org/20.1001.1.24767166.1399.5.10.12.6>.

بررسی تأثیر ساختارهای راهبری شرکتی بر پذیرش، میزان و کیفیت ...؛ حسینی و همکاران | ۸۵

حاجی هاشمی ورنوسفادارانی، منصوره و عبدلی، محمدرضا. (۱۳۹۹). تأثیر بیش اطمینانی مدیران بر میزان افشای اطلاعات به صورت داوطلبانه و مسئولیت پذیری اجتماعی شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران. *دانش سرمایه گذاری*، ۹(۳۵)، ۲۰۷-۲۲۱.

حاجی ها، زهره و رجب دری، حسین. (۱۳۹۷). بررسی تأثیر کیفیت کمیته حسابرسی بر سطح افشای مسئولیت پذیری اجتماعی شرکت. *حسابداری و منافع اجتماعی*، ۸(۴)، ۱۰۵-۱۲۲، <https://10.22051/ijar.2017.12355.1213>.

حاجی ها، زهره و شاکری، عبدالرضا. (۱۳۹۸). حاکمیت شرکتی، افشای مسئولیت اجتماعی و ارزش شرکت. *پژوهش های حسابداری مالی و حسابرسی*، ۱۱(۴۴)، ۱۷۵-۱۹۲.

حسینی، سید علی و حقیقت، سرور. (۱۳۹۵). رابطه بین راهبری شرکتی و تعهد به ایفای مسئولیت های اجتماعی در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران. *حسابداری و منافع اجتماعی*، ۶(۴)، ۱۰۳-۱۲۸، <https://doi.org/10.22051/ijar.2017.9132.1088>.

حیدری، مهدی، علی خانی، رضیه و مران جوری، مهدی. (۱۳۹۷). تأثیر استقلال هیئت مدیره بر کیفیت افشای اطلاعات اجتماعی در گزارش های سالانه. *دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت*، ۷(۲۷)، ۵۱-۶۲.

خواجوی، شکراله، حسینی نیا، سمیه و نصیری، طاهره. (۱۳۹۷). ارتباط بین سازوکارهای راهبری شرکتی و افشای داوطلبانه اطلاعات زیست محیطی (مطالعه موردی شرکت های صنایع محصولات شیمیایی و مواد و محصولات دارویی). *پژوهش های حسابداری مالی و حسابرسی*، ۱۰(۴۰)، ۱-۲۰.

خوزین، علی، طالب نیا، قدرت اله، گرکز، منصور و بنی مهد، بهمن. (۱۳۹۷). بررسی اثر ساختار مالکیت بر توسعه سطح گزارشگری پایداری. *حسابداری مدیریت*، ۱۱(۳۶)، ۱-۱۳.

دریایی، عباسعلی. (۱۴۰۰). تبیین تأثیر کیفیت حسابرسی بر افشای داوطلبانه مسئولیت پذیری اجتماعی شرکتها با تأکید بر نقش مالکان نهادی. *پژوهش های کاربردی در گزارشگری مالی*، ۱۰(۲)، ۱۳۳-۱۶۹.

دلیری، جواد، رضایی، فرزین و محمدی نوده، فاضل. (۱۳۹۹). آزمون خوش بینی مدیران بر مولفه‌های اجتماعی-اقتصادی و رویکرد گزارشگری عملکرد پایدار (مسئولیت اجتماعی). *دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت*، ۹(۳۵)، ۲۱-۳۴.

زندى، آناهیتا. (۱۴۰۱). آزمون تأثیر مدیران زن و مستقل بر رابطه دو طرفه بین مسئولیت اجتماعی شرکت و مدیریت سود با استفاده از روش گشتاورهای تعمیم یافته. *دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت*، ۱۱(۴۳)، ۹۷-۱۱۱.

سپاسی، سحر و اسمعیلی کجانی، محمد. (۱۳۹۲). ارائه مدلی برای تبیین رابطه میان راهبری شرکتی و افشای زیست محیطی مبتنی بر رویکرد مدیریت هزینه. *دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت*، ۳(۹)، ۱۴۷-۱۶۰.

سپاسی، سحر و طالبیان درزی، فاطمه. (۱۴۰۱). فرا مطالعه‌ای بر مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها در پژوهش‌های حسابداری و حسابرسی، روش تحلیل محتوا. *دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت*، ۱۱(۴۴)، ۳۲۹-۳۴۵.

شفاعت، احمد رضا، کاشانی پور، محمد، غلامی جمکرانی، رضا و جهانگیر نیا، حسین. (۱۴۰۰). تأثیر متغیر تیپ شخصیتی مدیران بر مدیریت سود و نقش تعدیلی آن در رابطه بین مدیریت سود با افشای مسئولیت‌های اجتماعی شرکت. *دوفصلنامه حسابداری ارزشی و رفتاری*، ۶(۱۲)، ۳۰۸-۳۴۳. <https://doi.org/20.1001.1.24767166.1400.6.12.1.6>.

شکرخواه، جواد، سلیمی، محمد جواد، قاضی نوری، سید سروش و هدایتی ییلندی، علی. (۱۴۰۳). شناسایی و رتبه‌بندی شاخص‌های ارزیابی پایداری صندوق‌های بازنشستگی در ایران. *مطالعات تجربی حسابداری مالی*، ۲۱(۸۱)، ۵۳-۹۵. <https://doi.org/10.22054/qjma.2023>. 76209.2503

صبحی، نسترن و محمدزاده، امیر. (۱۳۹۷). بررسی رابطه بین عملکرد اجتماعی، ساختار مالکیت و راهبری شرکتی. *دانش حسابداری مالی*، ۵(۱)، ۱۲۷-۱۵۱. <https://doi.org/10.30479/jfak.201801402>.

عامری، حسین. (۱۳۹۸). بررسی تأثیر ویژگی‌های هیئت‌مدیره بر افشای گزارش پایداری شرکت‌ها. *حسابداری و منافع اجتماعی*، ۹(۳)، ۱۸۵-۲۰۲. <https://doi.org/10.22051/ijar>. 2019.21768.1424

عبدی، مصطفی، کاظمی علوم، مهدی، محمدپور زنجانی، مسعود و پرویزی، آرزو. (۱۳۹۸). تنوع جنسیتی اعضای کمیته حسابرسی، هیئت‌مدیره و مدیر مالی و افشای مسئولیت‌پذیری اجتماعی شرکت، آزمون نظریه دیگرگزینی. *بررسی‌های حسابداری و حسابرسی*، ۲۶(۴)، ۵۴۴-۵۶۹.

<https://doi.org/10.22059/acctgrev.2020.281539.1008178>

عبدی، مصطفی، همایون، سعید و کاظمی علوم، مهدی. (۱۳۹۹). بررسی تأثیر ویژگی‌های کمیته‌های حسابرسی بر سطح گزارشگری پایداری. *دوفصلنامه حسابداری/ارزشی و رفتاری*، ۵(۹)،

<https://doi.org/20.1001.1.24767166.1399.5.9.11.3>. ۳۳۵-۳۶۹

محمدی، امید، گیوکی، ابراهیم، کیری، محمدتقی و مسلمی، آذر. (۱۴۰۰). بررسی تأثیرپذیری مکانیزم‌های نظام راهبری شرکتی و مسئولیت‌پذیری اجتماعی شرکت از اختلالات رفتاری

مدیرعامل. *پژوهش‌های حسابداری مالی*، ۱۳(۳)، ۳۵-۶۴. <https://doi.org/10.22108/>

[far.2021.129357.1779](https://doi.org/10.22108/far.2021.129357.1779)

مران جویری، مهدی و علی‌خانی، رضیه. (۱۳۹۳). افشای مسئولیت‌های اجتماعی و راهبری شرکتی.

بررسی‌های حسابداری و حسابرسی، ۲۱(۳)، ۳۲۹-۳۴۸. <https://doi.org/10.22059/>

[acctgrev.2014.52385](https://doi.org/10.22059/acctgrev.2014.52385)

مران جویری، مهدی و علی‌خانی، رضیه. (۱۳۹۹). نقش تعدیل‌کنندگی خودشیفتگی مدیران بر رابطه

بین عدم اطمینان محیطی و افشای مسئولیت‌های اجتماعی. *دانش حسابداری و حسابرسی*

مدیریت، ۹(۳۵)، ۲۶۳-۲۷۲.

معصومی، سید رسول، صالح‌نژاد، سید حسن و ذبیحی زرین‌کلایی، علی. (۱۳۹۷). شناسایی متغیرهای

مؤثر بر میزان گزارشگری پایداری شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران.

دانش حسابرسی، ۱۸(۷۰)، ۱۹۵-۲۲۱.

ملکیان، اسفندیار، فخاری، حسین و جفایی رهنی، منیر. (۱۳۹۸). بررسی تأثیر ویژگی‌های هیئت‌مدیره

شرکت بر میزان گزارشگری زیست‌محیطی، اجتماعی و راهبری شرکتی. *دانش حسابداری*،

<https://doi.org/10.22103/jak.2019.12336.2729>، ۷۷-۱۱۲، ۱۰(۲)

یوسفی اصل، فرزانه، وقوعی، هاترا و اسکندروند، مریم. (۱۴۰۲). نقش تعدیلگری قدرت نظارتی

اعضای هیئت‌مدیره بر رابطه بین شرایط محیطی و مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها. *حسابداری و*

منافع اجتماعی، ۱۳(۱)، ۱۳۵-۱۶۸. <https://doi.org/10.22051/jaasci.2022>.

41409.1725

References

- Abdelfattah, T., & Aboud, A. (2020). Tax avoidance, corporate governance, and corporate social responsibility: The case of the Egyptian capital market. *Journal of International Accounting, Auditing and Taxation*, 38, 100304. <https://doi.org/10.1016/j.intaccudtax.2020.100304>.
- Al-Shaer, H., & Zaman, M. (2016). Board gender diversity and sustainability reporting quality. *Journal of Contemporary Accounting & Economics*, 12(3), 210-222. <https://doi.org/10.1016/j.jcae.2016.09.001>.
- Aluchna, M., Roszkowska-Menkes, M., Kamiński, B., & Bosek-Rak, D. (2022). Do institutional investors encourage firm to social disclosure? The stakeholder salience perspective. *Journal of Business Research*, 142, 674-682. <https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2021.12.064>.
- Aray, Y., Dikova, D., Garanina, T., & Veselova, A. (2021). The hunt for international legitimacy: Examining the relationship between internationalization, state ownership, location and CSR reporting of Russian firms. *International Business Review*, 30(5), 101858. <https://doi.org/10.1016/j.ibusrev.2021.101858>.
- Ballou, B., Chen, P. C., Grenier, J. H., & Heitger, D. L. (2018). Corporate social responsibility assurance and reporting quality: Evidence from restatements. *Journal of Accounting and Public Policy*, 37(2), 167-188. <https://doi.org/10.1016/j.jaccpubpol.2018.02.001>.
- Beddewela, E., & Herzig, C. (2013). Corporate social reporting by MNCs' subsidiaries in Sri Lanka. *Accounting Forum*, 37(2), 135-149. <https://doi.org/10.1016/j.accfor.2012.09.001>.
- Bradbury, M., Jia, J., & Li, Z. (2022). Corporate social responsibility committees and the use of corporate social responsibility assurance services. *Journal of Contemporary Accounting & Economics*, 18(2), 100317. <https://doi.org/10.1016/j.jcae.2022.100317>.
- Burke, J. J., Hoitash, R., & Hoitash, U. (2019). The heterogeneity of board-level sustainability committees and corporate social performance. *Journal of Business Ethics*, 154, 1161-1186. <https://doi.org/10.1007/s10551-017-3453-2>.
- Busco, C., Malafronte, I., Pereira, J., & Starita, M. G. (2019). The determinants of companies' levels of integration: does one size fit all?. *The British Accounting Review*, 51(3), 277-298. <https://doi.org/10.1016/j.bar.2019.01.002>.
- Cabeza-García, L., Sacristán-Navarro, M., & Gómez-Ansón, S. (2017). Family involvement and corporate social responsibility disclosure. *Journal of Family Business Strategy*, 8(2), 109-122. <https://doi.org/10.1016/j.jfbs.2017.04.002>.

- Cao, F., Peng, S. S., & Ye, K. (2019). Multiple large shareholders and corporate social responsibility reporting. *Emerging Markets Review*, 38, 287-309. <https://doi.org/10.1016/j.ememar.2019.02.004>.
- Chantziaras, A., Dedoulis, E., Grougiou, V., & Leventis, S. (2020). The impact of religiosity and corruption on CSR reporting: The case of US banks. *Journal of Business Research*, 109, 362-374. <https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2019.12.025>.
- Chi, W., Wu, S. J., & Zheng, Z. (2020). Determinants and consequences of voluntary corporate social responsibility disclosure: Evidence from private firms. *The British Accounting Review*, 52(6), 100939. <https://doi.org/10.1016/j.bar.2020.100939>.
- Chiba, S., Talbot, D., & Boiral, O. (2018). Sustainability adrift: An evaluation of the credibility of sustainability information disclosed by public organizations. *Accounting forum*, 42(4), 328-340. <https://doi.org/10.1016/j.accfor.2018.09.006>.
- Clarkson, P. M., Li, Y., Richardson, G. D., & Vasvari, F. P. (2008). Revisiting the relation between environmental performance and environmental disclosure: An empirical analysis. *Accounting, organizations and society*, 33(4-5), 303-327. <https://doi.org/10.1016/j.aos.2007.05.003>.
- Correa-Garcia, J. A., Garcia-Benau, M. A., & Garcia-Meca, E. (2020). Corporate governance and its implications for sustainability reporting quality in Latin American business groups. *Journal of Cleaner Production*, 260, 121142. <https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2020.121142>.
- De Grosbois, D., & Fennell, D. A. (2022). Determinants of climate change disclosure practices of global hotel companies: Application of institutional and stakeholder theories. *Tourism Management*, 88, 104404. <https://doi.org/10.1016/j.tourman.2021.104404>.
- Fan, J. P., & Wong, T. J. (2002). Corporate ownership structure and the informativeness of accounting earnings in East Asia. *Journal of accounting and economics*, 33(3), 401-425. [https://doi.org/10.1016/S0165-4101\(02\)00047-2](https://doi.org/10.1016/S0165-4101(02)00047-2).
- Gallego-Álvarez, I., & Ortas, E. (2017). Corporate environmental sustainability reporting in the context of national cultures: A quantile regression approach. *International Business Review*, 26(2), 337-353. <https://doi.org/10.1016/j.ibusrev.2016.09.003>.
- Garanina, T., & Aray, Y. (2021). Enhancing CSR disclosure through foreign ownership, foreign board members, and cross-listing: does it work in Russian context?. *Emerging Markets Review*, 46, 100754. <https://doi.org/10.1016/j.ememar.2020.100754>.

- García-Sánchez, I. M., Cuadrado-Ballesteros, B., & Frias-Aceituno, J. V. (2016). Impact of the institutional macro context on the voluntary disclosure of CSR information. *Long Range Planning*, 49(1), 15-35. <https://doi.org/10.1016/j.lrp.2015.02.004>.
- García-Sánchez, I. M., Suárez-Fernández, O., & Martínez-Ferrero, J. (2019). Female directors and impression management in sustainability reporting. *International Business Review*, 28(2), 359-374. <https://doi.org/10.1016/j.ibusrev.2018.10.007>.
- Glynn, L. (2006). A critical appraisal tool for library and information research. *Library Hi Tech*, 24, 383-399. <https://doi.org/10.1108/07378830610692154>.
- Gray, R., Kouhy, R., & Lavers, S. (1995). Corporate social and environmental reporting: a review of the literature and a longitudinal study of UK disclosure. *Accounting, Auditing & Accountability Journal*, 8(2), 47-77. <https://doi.org/10.1108/09513579510146996>.
- Grougiou, V., Dedoulis, E., & Leventis, S. (2016). Corporate social responsibility reporting and organizational stigma: The case of “sin” industries. *Journal of Business Research*, 69(2), 905-914. <https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2015.06.041>.
- Hahn, R., & Kühnen, M. (2013). Determinants of sustainability reporting: A review of results, trends, theory, and opportunities in an expanding field of research. *Journal of cleaner production*, 59, 5-21. <https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2013.07.005>.
- Hamed, R. S., Al-Shattarat, B. K., Al-Shattarat, W. K., & Hussainey, K. (2022). The impact of introducing new regulations on the quality of CSR reporting: Evidence from the UK. *Journal of International Accounting, Auditing and Taxation*, 46, 100444. <https://doi.org/10.1016/j.intaccaudtax.2021.100444>.
- Harjoto, M. A., Laksmana, I., & Lee, W. E. (2020). Female leadership in corporate social responsibility reporting: Effects on writing, readability and future social performance. *Advances in Accounting*, 49, 100475. <https://doi.org/10.1016/j.adiac.2020.100475>.
- Huang, K. C., & Wang, Y. C. (2022). Do reputation concerns motivate voluntary initiation of corporate social responsibility reporting? Evidence from China. *Finance Research Letters*, 47, 102611. <https://doi.org/10.1016/j.frl.2021.102611>.
- Huang, P., Jiao, Y., & Li, S. (2022). Impact of internal control quality on the information content of social responsibility reports: A study based on text similarity—Evidence from China. *International Journal of Accounting Information Systems*, 45. <https://doi.org/10.1016/j.accinf.2022.100558>.

- Jensen, M. C. (1986). Agency costs of free cash flow, corporate finance, and takeovers. *The American economic review*, 76(2), 323-329.
- Kılıç, M., Uyar, A., Kuzey, C., & Karaman, A. S. (2021). Drivers and consequences of sustainability committee existence? Evidence from the hospitality and tourism industry. *International Journal of Hospitality Management*, 92, 102753. <https://doi.org/10.1016/j.ijhm.2020.102753>.
- Kim, I., Ryou, J. W., & Yang, R. (2020). The color of shareholders' money: Institutional shareholders' political values and corporate environmental disclosure. *Journal of Corporate Finance*, 64, 101704. <https://doi.org/10.1016/j.jcorpfin.2020.101704>.
- Koseoglu, M. A., Uyar, A., Kilic, M., Kuzey, C., & Karaman, A. S. (2021). Exploring the connections among CSR performance, reporting, and external assurance: Evidence from the hospitality and tourism industry. *International Journal of Hospitality Management*, 94, 102819. <https://doi.org/10.1016/j.ijhm.2020.102819>.
- Kuo, T. C., Kremer, G. E. O., Phuong, N. T., & Hsu, C. W. (2016). Motivations and barriers for corporate social responsibility reporting: Evidence from the airline industry. *Journal of Air Transport Management*, 57, 184-195. <https://doi.org/10.1016/j.jairtraman.2016.08.003>.
- Lee, E., Walker, M., & Zeng, C. C. (2017). Do Chinese state subsidies affect voluntary corporate social responsibility disclosure?. *Journal of Accounting and Public Policy*, 36(3), 179-200. <https://doi.org/10.1016/j.jaccpubpol.2017.03.004>.
- Leftwich, R. W., Watts, R. L., & Zimmerman, J. L. (1981). Voluntary corporate disclosure: The case of interim reporting. *Journal of accounting research*, 50-77. <https://doi.org/10.2307/2490984>.
- Li, T., & Belal, A. (2018). Authoritarian state, global expansion and corporate social responsibility reporting: The narrative of a Chinese state-owned enterprise. *Accounting forum*, 42(2), 199-217. <https://doi.org/10.1016/j.accfor.2018.05.002>.
- Liao, L., Luo, L., & Tang, Q. (2015). Gender diversity, board independence, environmental committee and greenhouse gas disclosure. *The British accounting review*, 47(4), 409-424. <https://doi.org/10.1016/j.bar.2014.01.002>.
- Lu, J., & Wang, J. (2021). Corporate governance, law, culture, environmental performance and CSR disclosure: A global perspective. *Journal of International Financial Markets, Institutions and Money*, 70, 101264. <https://doi.org/10.1016/j.intfin.2020.101264>.

- Ludwig, P., & Sassen, R. (2022). Which internal corporate governance mechanisms drive corporate sustainability?. *Journal of Environmental Management*, 301, 113780. <https://doi.org/10.1016/j.jenvman.2021.113780>.
- Mahmood, M., & Orazalin, N. (2017). Green governance and sustainability reporting in Kazakhstan's oil, gas, and mining sector: Evidence from a former USSR emerging economy. *Journal of cleaner Production*, 164, 389-397. <https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2017.06.203>.
- Mallin, C., Farag, H., & Ow-Yong, K. (2014). Corporate social responsibility and financial performance in Islamic banks. *Journal of Economic Behavior & Organization*, 103, S21-S38. <https://doi.org/10.1016/j.jebo.2014.03.001>.
- Maroun, W. (2019). Does external assurance contribute to higher quality integrated reports?. *Journal of Accounting and Public Policy*, 38(4), 106670. <https://doi.org/10.1016/j.jaccpubpol.2019.06.002>.
- Melloni, G., Caglio, A., & Perego, P. (2017). Saying more with less? Disclosure conciseness, completeness and balance in Integrated Reports. *Journal of Accounting and Public Policy*, 36(3), 220-238. <https://doi.org/10.1016/j.jaccpubpol.2017.03.001>.
- Momin, M. A., & Parker, L. D. (2013). Motivations for corporate social responsibility reporting by MNC subsidiaries in an emerging country: The case of Bangladesh. *The British Accounting Review*, 45(3), 215-228. <https://doi.org/10.1016/j.bar.2013.06.007>.
- Nazari, J. A., Hrazdil, K., & Mahmoudian, F. (2017). Assessing social and environmental performance through narrative complexity in CSR reports. *Journal of Contemporary Accounting & Economics*, 13(2), 166-178.
- Nekhili, M., Nagati, H., Chtioui, T., & Rebolledo, C. (2017). Corporate social responsibility disclosure and market value: Family versus nonfamily firms. *Journal of Business Research*, 77, 41-52. <https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2017.04.001>.
- Ott, C., Schiemann, F., & Günther, T. (2017). Disentangling the determinants of the response and the publication decisions: The case of the carbon disclosure project. *Journal of Accounting and Public Policy*, 36(1), 14-33. <https://doi.org/10.1016/j.jaccpubpol.2016.11.003>.
- Park, J., Lee, J., & Shin, J. (2023). Corporate governance, compensation mechanisms, and voluntary disclosure of carbon emissions: Evidence from Korea. *Journal of Contemporary Accounting & Economics*, 19(3), 100361. <https://doi.org/10.1016/j.jcae.2023.100361>.

- Ramón-Llorens, M. C., García-Meca, E., & Pucheta-Martínez, M. C. (2019). The role of human and social board capital in driving CSR reporting. *Long Range Planning*, 52(6), 101846. <https://doi.org/10.1016/j.lrp.2018.08.001>.
- Román, C. C., Zorio-Grima, A., & Merello, P. (2021). Economic development and CSR assurance: Important drivers for carbon reporting... yet inefficient drivers for carbon management?. *Technological Forecasting and Social Change*, 163, 120424. <https://doi.org/10.1016/j.techfore.2020.120424>.
- Thoradeniya, P., Lee, J., Tan, R., & Ferreira, A. (2022). From intention to action on sustainability reporting: The role of individual, organisational and institutional factors during war and post-war periods. *The British Accounting Review*, 54(1), 101021. <https://doi.org/10.1016/j.bar.2021.101021>.
- Ting, P. H. (2021). Do large firms just talk corporate social responsibility?- The evidence from CSR report disclosure. *Finance Research Letters*, 38, 101476. <https://doi.org/10.1016/j.frl.2020.101476>.
- Weerathunga, P. R., Xiaofang, C., Nurunnabi, M., Kulathunga, K. M. M. C. B., & Swarnapali, R. M. N. C. (2020). Do the IFRS promote corporate social responsibility reporting? Evidence from IFRS convergence in India. *Journal of International Accounting, Auditing and Taxation*, 40, 100336. <https://doi.org/10.1016/j.intaccudtax.2020.100336>.
- Xiao, X., & Shailer, G. (2022). Stakeholders' perceptions of factors affecting the credibility of sustainability reports. *The British Accounting Review*, 54(1), 101002. <https://doi.org/10.1016/j.bar.2021.101002>.
- Yeh, S. L., Chen, Y. S., Kao, Y. H., & Wu, S. S. (2014). Obstacle factors of corporate social responsibility implementation: Empirical evidence from listed companies in Taiwan. *The North American Journal of Economics and Finance*, 28, 313-326. <https://doi.org/10.1016/j.najef.2014.03.011>.
- Yu, E. P. Y., Van Luu, B., & Chen, C. H. (2020). Greenwashing in environmental, social and governance disclosures. *Research in International Business and Finance*, 52, 101192. <https://doi.org/10.1016/j.ribaf.2020.101192>.
- Zhang, J., Lei, X., Su, T., & Tang, L. (2022). The effect of a list: How firms on key pollution supervisory list disclose environmental information?. *Finance Research Letters*, 47, 102614. <https://doi.org/10.1016/j.ribaf.2020.101192>.
- Zhao, C., Song, H., & Chen, W. (2016). Can social responsibility reduce operational risk: Empirical analysis of Chinese listed companies.

Technological Forecasting and Social Change, 112, 145-154. <https://doi.org/10.1016/j.techfore.2016.08.023>.

References [In Persian]

- Abdi, M., Homayoun, S., & Kazemi Oloum, M. (2020). Investigating the Effect of Audit Committee Characteristics on Sustainability Reporting Level. *Journal of Value and Behavioral Accounting*, 5(9), 335-369. <https://doi.org/10.22059/acctgrev.2020.281539.1008178>. [In Persian]
- Abdi, M., Kazemiloum, M., Mohammadpoorzanjani, M., & Parvizi, A. (2019). Gender Diversity within Audit Committee, Board of Directors and Chief Financial Officer and Disclosure of Corporate Social Responsibility: An Altruism Theory Test. *Accounting and Auditing Review*, 26(4), 544-569. <https://doi.org/20.1001.1.24767166.1399.5.9.11.3>. [In Persian]
- Abolfathi, H., Noorollahzadeh, N., & Jafari, M. (2023). Improving the Quality of Integrated Reporting Based on Identifying the Effective Factors of Companies Through a Meta-Combination Approach and Quantitative Analysis. *Accounting and Auditing Research*, 15(57), 111-140. <https://doi.org/1022034/iaar.2023.17276>. [In Persian]
- Abolfathi, H., Nourollahzadeh, N., Jafari, M., & Khosravipour, N. (2021). Economic Implications of Integrated Reporting Quality considering the Role of Corporate Characteristics. *Empirical Research in Accounting*, 11(2), 235-262. <https://doi.org/10.22051/jera.2020.28925.2580>. [In Persian]
- Afzali, A., Ashrafi, M., Naderian, A., & Gorganli Doji, J. (2024). The Impact of Board materialism on Corporate Social Responsibility. *Journal of Management Accounting and Auditing Knowledge*, 13(50), 187-202. [In Persian]
- Akhtarshenas, D., Khodamipour, A., & Pourheidari, O. (2020). Developing of Effective Factors Model on Corporate Sustainability in Iran. *Empirical Studies in Financial Accounting*, 17(65), 175-201. <https://doi.org/10.22054/qjma.2019.47002.2061>. [In Persian]
- Ameri, H. (2019). Investigating the Impact of the Board of Directors on Disclosure of Corporate Sustainability Report. *Journal of Accounting and Social Interests*, 9(3), 185-202. <https://doi.org/10.22051/ijar.2019.21768.1424> [In Persian]
- Bahar Moghadam, M., Sadeghi, Z., & Safarzadeh, S. (2013). Examining the relationship between corporate governance mechanisms and corporate social responsibility disclosure. *Quarterly Financial Accounting*, 5(20), 90-107. [In Persian]

- Barzegar, Gh., Hasan Nataj Kordi, M., & Malaki, D. (2019). An Investigation of the Audit Committee Characteristics Effects on Corporate Social Responsibility Disclosure. *Journal of Accounting and Auditing Review*, 26(1), 19-38. <https://doi.org/10.22059/acctgrev.2019.264270.1007968>. [In Persian]
- Daliri, J., Reazei, F., & Mohammadi Node, F. (2020). Investigating the Effectiveness of Managers' Optimism on Socioeconomic Components and Sustainable Performance Reporting (social responsibility). *Journal of Management Accounting and Auditing Knowledge*, 9(35), 21-34. [In Persian]
- Daryaei, A. A. (2022). Impact of audit quality on disclosure of corporate social responsibility: The role of institutional owners. *Applied Research in Financial Reporting*, 10(2), 133-169. [In Persian]
- Haji Hashemi Varnoosafadarani, M., & Abdoli, M. R. (2020). Effects of Managers' over confidence on Voluntarily Information Disclosure and Social Responsibility of Companies Listed in Tehran Stock Exchange. *Journal of Investment Knowledge*, 9(35), 207-221. [In Persian]
- Hajiha, Z., & Rajabdori, H. (2018). The Effect on the Quality of the Audit Committee on Disclosure level of Corporate Social Responsibility. *Journal of Accounting and Social Interests*, 8(4), 105-122. <https://10.22051/ijar.2017.12355.1213>. [In Persian]
- Hajiha, Z., & Shakeri, A. (2019). Corporate governance, social responsibility reporting and firm value. *Financial Accounting and Auditing Research*, 11(44), 175-192. [In Persian]
- Heydari, M., Alikhani, R., & Maranjory, M. (2018). The Effect of the board's independence on the quality of social information disclosure in Annual Reports. *Journal of Management Accounting and Auditing Knowledge*, 7(27), 51-62. [In Persian]
- Hosseini, A., & Haghighat, S. (2016). The relationship between corporate governance and commitment to fulfilling social responsibilities in Tehran Stock Exchange listed companies. *Accounting Research*, 6(4), 103-128. <https://doi.org/10.22051/ijar.2017.9132.1088>. [In Persian]
- Kamangari, A., & Safari Gerayli, M. (2017). Board Diversity and Corporate Social Responsibility: Evidence from Iranian Firms. *International Journal of Finance & Managerial Accounting*, 2(7), 53-59.
- Khajavi, Sh., Hosseini N. S., & Nasiri, T. (2019). The relationship between corporate governance mechanisms and voluntary disclosure of environmental information (a case study of companies in the chemical and pharmaceutical industries). *Financial Accounting and Auditing Research*, 10(40), 1-20. [In Persian]

- Khozein, A., Talebnia, Gh., Garkaz, M., & Banimahd, B. (2018). Effect of Ownership Structure on the Development of the Sustainable Reporting. *Management Accounting*, 11(36), 1-13. [In Persian]
- Malekian, E., Fakhari, H., & Jafaei Rahni, M. (2019). Impact of Board of Directors' Characteristics on Environmental, Social, and Corporate Governance Reporting. *Journal of Accounting Knowledge*, 10(2), 77-112. <https://doi.org/10.22103/jak.2019.12336.2729>. [In Persian]
- Maranjory, M., & Alikhani, R. (2014). Social Responsibility Disclosure and Corporate Governance. *Accounting and Auditing Review*, 21(3), 329-348. [10.22103/jak.2019.12336.2729](https://doi.org/10.22103/jak.2019.12336.2729). [In Persian]
- Maranjory, M., & Alikhani, R. (2020). The moderating role of manager's narcissism on the relationship between environmental uncertainty and CSR. *Journal of Management Accounting and Auditing Knowledge*, 9(35), 263-272. <https://doi.org/10.22059/acctgrev.2014.52385>. [In Persian]
- Masoumi, R., Saleh Nezhad, H., & Zabihi Zarrin Kolaei, A. (2018). Identifying the effective variables on the level of sustainability reporting of companies listed in the Tehran Stock Exchange, *Audit Knowledge*, 18(70), 195-221. [In Persian]
- Mohammadi, O., Givaki, E., Kabiri, M., & Moslemi, A. (2021). An Investigation on the Impacts of Corporate Governance Mechanisms and Corporate Social Responsibility on CEO Behavioral Disorders. *Financial Accounting Research*, 13(3), 35-64. <https://doi.org/10.22108/far.2021.129357.1779>. [In Persian]
- Pourkhani zakeleh bari, M., Jahanshad, A., & Heidarpour, F. (2021). Providing a Model for Exposing Corporate Sustainability and Evaluating the effect of Factors Related to Signaling Theory and Stakeholders on Reporting of this Information. *Journal of Value and Behavioral Accounting*, 5(10), 385-421. <https://doi.org/10.22108/far.2021.129357.1779>. [In Persian]
- Saboochi, N., & Mohamadzadeh, A. (2018). Investigating the relationship between social performance, ownership structure and corporate governance. *Financial Accounting Knowledge*, 5(1), 127-151. <https://doi.org/10.30479/jfak.201801402>. [In Persian]
- Sepasi, S., & Esmaeili Kejani, M. (2014). A Theoretical Model of Corporate Governance and Environmental Disclosures Based on Cost Management Approach. *Journal of Management Accounting and Auditing Knowledge*, 3(9), 147-160. [In Persian]
- Sepasi, S., & Talebian Darzi, F. (2022). A Meta Analysis on Corporate Social Responsibility on Accounting and Auditing Researches:

- Content analysis method. *Journal of Management Accounting and Auditing Knowledge*, 11(44), 329-345. [In Persian]
- Shafaat, A. R., Kashanipour, M., Gholami Jamkarani, R., & Jahangirnia, H. (2022). The effect of managers' personality type on earnings management and its moderating role in the relationship between earnings management and corporate social responsibility disclosure. *Journal of Value and Behavioral Accounting*, 6(12), 308-343. <https://doi.org/10.1001.1.24767166.1400.6.12.1.6>. [In Persian]
- Shekarkhah, J., Salimi, M. J., Ghazinoori, S. S., & Hedayati Bilondi, A. (2024). Identifying and Ranking Sustainability Evaluation Indicators for Iranian Pension Funds. *Empirical Studies in Financial Accounting*, 21(81), 53-95. <https://doi.org/10.22054/qjma.2023.76209.2503>. [In Persian]
- Yousefiasl, F., Voghee, H., & Eskandarvand, M. (2023). Role of board monitoring power in the relationship between environmental conditions and corporate social responsibility. *Journal of Accounting and Social Interests*, 13(1), 135-168. <https://doi.org/10.22051/jaasci.2022.41409.1725>. [In Persian]
- Zandi, A. (2022). Testing the effect of female and independent managers on the two-way relationship between corporate social responsibility and earning management using the generalized method of moments (GMM). *Journal of Management Accounting and Auditing Knowledge*, 11(3), 97-111. [In Persian]

استناد به این مقاله: حسینی، سیدعلی، احمدی، شیما، سیلپور، حسین. (۱۴۰۳). بررسی تأثیر ساختارهای راهبری شرکتی بر پذیرش، میزان و کیفیت گزارش‌های پایداری: کاربست روش مرور سیستماتیک، مطالعات تجربی حسابداری مالی، ۲۱(۸۴)، ۴۱-۹۷. DOI: 10.22054/qjma.2024.79513.2564

Empirical Studies in Financial Accounting is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

پروہشگاہ علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی